Беш йилликни муддатидан илгари бажарайлик!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

22-ЙИЛ ЧИҚИШИ.
№ 71 (5420).
10 АПРЕЛЬ ПАЙШАНБА
1975 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

ҒАНИМАТ ДАҚИҚАЛАР

Далаларда баҳор ишлари кун сайин қизғин тус олмоқда. Пахтакорлар билан бир қаторда сабзавоткорлар ҳам экин экиш ишларини бошлаб юбордилар. Орджоникидзе районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхози сабзавоткорлари беш йилликнинг белгиловчи йилида зиммаларига юксак мажбурият қабул қилганлар. Улар ҳар гектар ердан 46 тоннадан помидор, кўплаб бодринг, карам ва бошқа сабзавот маҳсулотлари етиштиришга аҳд қилишган. Ҳозир колхоз далаларида помидор экиш ишлари қизғин олиб борилмоқда.

Суратларда: (юқорида) колхознинг илғор сабзавоткорларидан Раҳима Қорабоева кўчатларни парваришламоқда. Пастда помидорни механизация ёрдамида экиш пайти.

Г. Григорьев фотолари. (ЎзТАГ).

ҲАШАР ШИОРИ —ЭНГ ЮКСАК УНУМДОРЛИК

Пойтахт области ёшлари москваликларнинг доҳий Ленин туғилган кунининг 105 йиллиги шарафига 19 апрель куни Бутуниттифоқ коммунистик шанбалик ўтказиш ҳақидаги ташаббусларини қизғин қўллаб-қувватладилар. 500 мингдан зиёд ёш йигит-қизлар коммунистик шанбаликда актив иштирок этиб, саноат корхоналарида, қурилиш объектларида зарбдорларча ишлаб, энг юқори меҳнат унумдорлигига эришишга қарор қилдилар.

Умумхалқ хашари куни жами 850 минг сўмлик иш бажарилади. 306 тонна металлом йиғилади ва 300 минг тупдан зиёд мевали ҳамда манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилади.

«Ташсельмаш» заводининг 2500 комсомол-ёшлари меҳнат байрамида актив иштирок этади. Шу куни улар қўли билан 25 та пахта териш машинаси тайёрланади. Улар шу куни заводдан фронтга кетиб, қаҳрамонларча жанг қилиб ўз ҳаётларини қурбон қилган ишчилар хотирасини абадийлаштириш мақсадида 500 дан зиёд манзарали дарахт кўчатлари ўтқазишга аҳд қилишган.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинати ёшлари коммунистик шанбалик куни 230 минг метр хомсуруп ҳамда 40 тонна калава ишлаб чиқаришади. Қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатидаги 7-цех комсомол-ёшлар бригадаси аъзоларининг шу кунги меҳнати «Смена нормасини 150 процент бажарамиз!» шиори остида ўтади.

Областдаги барча олий ўқув юртлари, техникумлар, ҳунар-техника билим юртларининг студент ва ўқувчилари шу куни «Бизнинг бахтли ёшлигимиз учун ўз ҳаётини қурбон қилганлар шарафига меҳнат қиламиз!» шиори остида шанбаликка чиқадилар.

Область ёшларининг коммунистик шанбаликдаги ҳамма маоши тўққизинчи беш йиллик фондига ўтқазилади.

У. МУҲАМЕДОВ.

ҚУРИЛИШ СУРЪАТИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

Республика қурилиш ва монтаж ташкилотларининг коллективлари беш йилликнинг якунловчи йили учун олган социалистик мажбуриятларини бажариб, катта муваффақиятларга эришдилар. Моддий-техникавий ва одам ресурслари энг муҳим объектларга жамланганлиги туфайли қурилиш суръатлари ва сифати анча ошди. Биринчи квартал давомида 1974 йил январь-март ойларидагига нисбатан 6 процент кўп капитал маблағ ўзлаштирилди.

Министрликлар ва идоралар пудрат қурилиш-монтаж ишлари планини қуйидагича бажардилар:

Биринчи стун — январь—март, иккинчи стун — март, учинчи стун — шу йилнинг январь—март ойлари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан процент ҳисобида.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги	100,3	100,5	100,6
Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиш министрлиги	100,3	111,0	108,0
Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги	105,0	108,0	100,8
«Главташкентстрой»	104,0	108,0	101,0
«Узколхозстрой»	107,0	107,0	117,0
Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	99,7	112,0	131,0
«Узглавводстрой»	106,0	111,0	117,0
Ўзбекистон ССР Автомобиль йўлларини қуриш ва ишлатиш министрлиги	109,0	116,0	108,0
«Главсредазирсовхозстрой» (Ўзбекистон ССР территорияси бўйича)	102,0	107,0	111,0

Шу билан бирга айрим қурилиш ташкилотларида қўшимча резервлар ишга солинмаган. Соғлиқни сақлаш объектлари, мактабгача тарбия болалар муассасалари, олий, ўрта махсус ва ҳунар-техника таълими ўқув юртлари қурилишида ҳамда бошқа баъзи ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектларда квартал плани бажарилмади.

Бундай аҳвол рўй берганлигининг асосий сабабларидан бири — ҳамма жойда ҳам ишлаб чиқаришнинг аниқ мароми, моддий-техника таъминоти ва одам ресурсларини марказлаштириш ҳали йўлга қўйилган эмас.

Иккинчи кварталда қурилиш ва монтаж ташкилотлари олдида турган вазифаларни ҳал этиш учун ҳар бир коллектив давлат планлари ва социалистик мажбуриятларни бажариш йўлида қунт билан кураш олиб бориши, барча резервларни ишга солиши, илғор тажрибани қунт билан ўрганиб, татбиқ этиши лозим.

Буюртмачи министрликлар ва идоралар асбоб-ускуна ва материалларнинг қурилишга комплект ҳолда ва аниқ белгиланган муддатда етказиб берилишини таъминлашлари керак. Бу эса, объектларни халқ хўжалиги планида белгиланган муддатларда ишга туширишни таъминлайди, ишларнинг сифатини оширади, қурилиш таннархини арзонлаштиради.

Партия комитетлари қурилиш ташкилотлари раҳбарларининг ўзига ҳам, шунингдек капитал қурилишига алоқадор бошқа ҳамма хўжалик ходимларига ҳам кўпроқ талабчанлик қилишлари лозим.

Ҳозир ҳар бир объектда меҳнатни икки-уч сменада ташкил этиш, техникадан ғоят унумли фойдаланиш, шу тариқа иккинчи кварталнинг бошиданоқ ишларнинг суръатини кучайтириб, ишга тушириладиган объектларнинг белгиланган муддатда топширилишини таъминлаш муҳим вазифадир.

МОҲИР ЧЎПОН ОТАРИДА

Эргаш Нодиров районда ҳурматга сазовор, тажрибали чўпонларнинг биридир. У салкам ўттиз йилдан бери жамоат қўйчилигини ривожлантиришга катта ҳисса қўшиб келади.

Ким Пен Хва номли колхоз қўйчилик фермасида унинг бош чўпон бўлиб ишлаётганига ҳам 15 йилдан ошди. Шу йиллар мобайнида у ҳар йили қўзи олиш ва жун етиштириш планларини ошириб бажариб келмоқда.

Унинг отарида 400 та совлиқ қўй бор. Ҳар 100 бош совлиқдан 120 тадан қўзи олишга аҳд қилган. У эрта-индин ўзининг бу юксак мажбуриятини бажаради.

— Фермада қўзилатиш группа усулида олиб борилияпти, — дейди у. — Қўзилар беш кунликкача алоҳида боқилади. Бу усул жуда яхши натижа берди. Ҳамма қўзилар соғлом ўсмоқда.

Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли колхозининг қўйчилик фермаларида ҳозир кўкламги қўзилатиш муваффақиятли якунланмоқда.

С. ҚУРБОНҚУЛОВ.

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ Ю. ЦЕДЕНБАЛ БИЛАН УЧРАШУВИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 9 апрель куни Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Буюк халқ хурали президиумининг Раиси ўртоқ Ю. Цеденбал билан учрашди.

Учрашув қатнашчилари Совет Иттифоқи ва Монголия Халқ Республикасида коммунистик ва социалистик қурилишнинг бориши тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар. Совет-Монголия муносабатларини янада ривожлантириш билан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилиш давомида улар шуни мамнуният билан таъкидладиларки, КПСС билан МХРП, СССР билан МХР ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни кучайтириш юзасидан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги совет партия ҳукумат делегациясининг 1974 йил ноябрида Монголия Халқ Республикасига қилган визити вақтида эришилган битимлар ва келишувлар муваффақиятли равишда бажарилмоқда МХР партия ҳукумат делегациясининг Совет Иттифоқига қиладиган визити катта аҳамиятга эга эканлиги бу визит анъанавий Совет-Монголия дўстлигини мустаҳкамлашга янги ҳисса бўлиб қўшилиши таъкидлаб ўтилди. Иккала қардош партиянинг раҳбарлари ҳар иккала томонни қизиқтираётган бир қанча халқаро проблемалар хусусида ҳам фикрлашиб олдилар.

Ўртоқ Л Брежнев билан ўртоқ Ю. Цеденбалнинг учрашуви самимий, қардошларча вазиятда ўтди ва муҳокама этилган барча масалалар юзасидан фикрларнинг тўла бирлигини яна бир марта тасдиқлади.

КАЛИНИН РАЙОНИДАГИ ИЛЬИЧ НОМЛИ КОЛХОЗНИНГ КАРТОШКА ЕТИШТИРИШНИ ИХТИСОСЛАШТИРИШ ЮЗАСИДАН БЕЛГИЛАГАН

ТАДБИРЛАРИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети Калинин районидаги Ильич номли колхозининг картошка етиштиришни ихтисослаштириш бўйича белгилаган тадбирларини кўриб чиқди ва маъқуллади.

Қишлоқ хўжалиги область бошқармаси, совхозлар трестлари, район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва бошланғич партия ташкилотларига Калинин районидаги Ильич номли колхозининг картошка етиштиришни ихтисослаштиришни амалга ошириш бўйича белгилаган тадбирларини кенг муҳокама этишни, колхоз ва совхозларда механизациялаштирилган, хўжалик ҳисобидаги картошкачилик бригадалари ташкил этиш, ишлаб чиқаришга илғор коллективларнинг тажрибасини жорий этиш, 1975 йил социалистик мажбуриятини муддатидан илгари бажаришга қаратилган чора ва тадбирларни ишлаб чиқишни топширди.

Область ва район газеталари зиммасига картошка етиштиришни ихтисослаштириш соҳасидаги илғор тажрибаларни, колхоз, совхозлар, бригада ва звеноларнинг бу соҳадаги ибратли ишларини муттасил ёритиб бориш топширилди.

Колхоз аъзолари КПСС Марказий Комитети декабрь (1974 йил) Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVII пленуми ва Ўзбекистон КП Тошкент область партия комитети V пленуми қарорларига жавобан беш йилликнинг якунловчи 1975 йили учун ўз зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар олдилар. Улар 8,2 минг тонна сабзавот, 2,2 минг тонна картошка, 315 тонна мева, 460 тонна узум ва бошқа кўплаб деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етказиб беришга аҳд қилдилар. Гектаридан 300 центнердан сабзавот, 200 центнердан картошка, 150 центнердан мева ва 100 центнердан узум олиш учун кураш кучайтириб юборилди.

Колхоз ишлаб чиқариш фаолиятида картошка етиштириш салмоқли ўрин эгаллайди. Ўтган йили 1660 тонна картошка етиштирилиб, давлатга 1255 тонна картошка сотилди. Ёки, товар маҳсулоти 75 процентни ташкил этди. Ҳар гектаридан 131 центнердан яъни, 1973 йилдагидан 65 центнердан кўп ҳосил олинди.

Ўтган йили бир центнер картошканинг таннархи 11 сўм 80 тийинни ташкил этди. Бу 1973 йилдагидан 3 сўм 23 тийин камдир. Рентабеллик 51,2 процентга етди.

Ўтган йили илғор тажрибани кенг оммалаштириш мақсадида битта ихтисослаштирилган картошкачилик-сабзавотчилик бригадаси ташкил этилган эди. Бу бригада юқори кўрсаткичга эришди.

1974 йилда ўртоқ Тоштемир Раҳмонбердиев бошлиқ бригадада 17 гектар ерга экилган картошканинг ҳар гектаридан 144 центнердан, яъни, колхозда олинган ўртача ҳосилдан 12 центнердан кўп картошка йиғиб олинди. 1 центнер картошканинг таннархи 11 сўм 39 тийинга тўғри келди. Ҳар гектар ер ҳисобига 1036 сўмдан соф даромад олинди. Рентабеллик 53,7 процентга етди.

Картошканинг районлаштирилган навлари тўғри танланганлиги, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш асосида юксак агротехника тадбирлари амалга оширилганлиги, картошка ҳосили эрта муддатларда етказиб берилганлиги туфайли ана шундай юксак кўрсаткичга эришиш мумкин бўлди.

Колхоз правлениеси, партия ташкилоти Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республикада картошкачиликни ривожлантириш тадбирлари ҳақида»ги қарорини колхозчилар ўртасида кенг муҳокама этилишини таъминлади. Тўпланган тажрибаларни қўллаб, хўжаликда картошка етиштиришни янада такомиллаштириш бўйича тадбирлар ишлаб чиқилиб уни амалга оширишга қарор қилинди.

Ана шу мақсадда тўртта механизациялаштирилган картошка, сабзавотчилик бригадалари ташкил этилди. Уларда картошка экиладиган майдон 82 гектар ерни, ёки умумий майдонга нисбатан 63 процентни ташкил этади. Бу бригадалар картошка етиштириш билан боғлиқ бўлган барча иш жараёнлари, шу жумладан ҳосилни йиғиб олиш ва саралаш ишларини тўла механизациялаштириш мажбуриятини олдилар. Улар ҳар гектар ердан 200 центнердан картошка ҳосили олиш ва жами 1640 тонна картошка етиштиришга аҳд қилдилар. Жумладан, 1120 тонна ёки. 68 процент картошка эрта муддатларда етказиб берилади.

Ҳар бир бригадада технологик карта ишлаб чиқилган. Бунда картошкадан мўл ҳосил етиштирилишини таъмин этадиган барча агротехника тадбирларини амалга ошириш кўзда тутилган.

Яровизация қилинган картошка уруғлиги механизация ёрдамида ҳар гектар ерга 3 тоннадан сарфланиб экилади. Бу қўлда экилганига нисбатан 500 килограмм камдир. Картошка уруғликларининг йириги иккига бўлинади ва ҳар бир тонна картошка уруғлиги ҳисобига 3 килограммдан ТМТД препарати билан пуркалади. Бу тадбир уруғликнинг тўла униб чиқишини таъмин этади.

Картошка уруғлиги механизация ёрдамида экилганда қўлда экилганга нисбатан ҳар гектар ер ҳисобига 16 сўмдан кам ҳаражат сарф бўлади. Ёки, сарф-ҳаражат 1 гектар ер ҳисобига 67,6 иш кунига камаяди. Эртаги картошка экишда унинг: «приекульский», «ранняя роза», «детскосельский» сингари эрта пишар, «Лорх» ва «Фаленский» сингари ўрта пишар; «Лорх» сингари кечки навларидан фойдаланилади.

Эртаги картошка экилганда 1 гектар ерда 47—48 минг туп кўчат қалинлиги, кечки картошка экилганда эса 40—41 минг туп кўчат қалинлиги таъмин этилади.

Езги картошка экиш пайтида тупроқни яхши юмшатиш мақсадида экиш олдидан ажратилган майдонлар суғорилади. Картошкани парвариш қилиш жараёнида қуйидаги агротехника тадбирлари амалга оширилади:

— уруғлик униб чиқиши билан оби-ҳаво шароити ва бегона ўтларнинг оз ёки кўпчилиги ҳисобга олинган ҳолда сеткали борона ёрдамида борона қилинади. Бу агротехника тадбири тупроқда намнинг сақланишига ёрдам беради, сув камчил бўлган шароитда бу муҳим аҳамиятга эгадир;

— боронадан сўнг 12—15 сантиметр чуқурликда биринчи культивация ўтказилади. Қолган вегетация даврида ҳимоя зонаси майдонлари кенгайтирилган ҳолда яна бир чуқур культивация ўтказилади;

— вегетация даврида обиҳаво шароити ва тупроқдаги намнинг ҳолатига қаралиб, намгарчилик даражаси ҳисобга олиниб эртаги картошка экини 7—8 марта суғорилади, кечки картошка эса 10—12 марта суғорилади;

— ҳосилни йиғиш ва саралаш механизация ёрдамида амалга оширилади.

Бутун йил давомида бригада аъзоларини иш билан тўла таъмин этиш ҳамда ердан самарадорлик билан фойдаланиб, бир майдондан икки маротаба ҳосил олиш мақсадида ихтисослаштирилган картошкачилик бригадалари, шунингдек, сабзавот экинлари, одатда карам ва сабзи етиштириш билан ҳам шуғулланадилар. Сабзи экиш, ишлов бериш ва ҳосилни йиғиб олиш ишларини тўла механизациялаш, карам экишни 50 процент ва қатор ораларига ишлов беришни эса 100 процент механизациялаштириш кўзда тутилади.

Ҳар гектар ердан 200 центнердан картошка ҳосили олинган тақдирда, 1 центнер маҳсулот таннархи 2 сўм 41 тийингача камайишига эришилади ва рентабеллик 41 процентга кўтарилади. 1 гектар ердан олинадиган ялпи даромад эса пландагига нисбатан 772 сўм кўпаяди.

Бу бригадаларда ҳар бир колхозчи ҳисобига ўртача 3 гектардан картошка ва сабзавот экини тўғри келади. Бригада аъзоларидан бир киши биринчи класс механизатори ҳисобланади, 4—5 киши сувчилик қилади. Бригадалар учун зарур техника, транспорт воситалари, картошка экадиган, картошка ковлаб оладиган механизмлар колхоз томонидан уларга зарур вақтда етказиб берилади.

Картошка ва сабзавот етиштиришда ва меҳнатни ташкил этишда бундай усулнинг қўлланилиши колхозчилар, механизаторлар ва бригадирларнинг юксак моддий манфаатдорлигини таъминлайди.

Бригадирларнинг асосий ойлик маоши 180 сўмдан 250 сўмгача, механизаторларнинг маоши эса 140 сўмдан 175 сўмгача, колхозчиларнинг ойлик маоши 110 сўмдан 140 сўмгача етади.

Ишлаб чиқариш плани ошириб бажарилганда пландан ташқари топширилган маҳсулот 40 процентни қиймати пул ҳисобида ёки натура ҳақи ҳисобида қўшимча берилади. Бундан ташқари уруғлик, ёқилғи материаллар ва бошқа ишлаб чиқариш ҳаражатлари иқтисод қилинган тақдирда, ишлаб чиқариш плани 100 процентга етказиб бажарилган бўлса, иқтисод қилинган маблағнинг 50 проценти миқдорида қўшимча ҳақ, шунингдек, социалистик мажбуриятда кўзда тутилганидан ортиқ топширилган маҳсулот ҳисобидан 25 процент ҳажмда қўшимча ҳақ тўланади.

Калинин районидаги Ильич номли колхоз аъзолари ва мутахассислари Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Тошкент область колхозчилари, совхоз ишчиларининг 1975 йилда мева-сабзавот етиштиришни кўпайтириш юзасидан зиммага олган мажбуриятларини маъқуллаб чиқарган қароридан руҳланиб, далаларда иш кўламини кенгайтириб юбордилар. Эртаги экиш ишларини ўз вақтида ва сифатли ўтказиш, беш йилликнинг якунловчи йили учун белгиланган марраларни сўзсиз бажарилишини таъминлаш учун курашни тобора авж олдирмоқдалар.

ЧИГИТ СИФАТЛИ ЭКИЛМОҚДА

Бекобод районидаги 2-«Далварзин» совхозининг пахтакорлари якунловчи йилда мўл ҳосил етиштириш учун иш суръатини кун сайин оширмоқдалар. Совхознинг ҳамма бўлимларида чигит фақат сифатли тайёрланган далаларга, агротехника қоидаларига қатъий риоя қилинган ҳолда экилмоқда.

1-бўлимдаги Ҳидирали Бозоров бошлиқ бригада биринчи бўлиб чигит экишни тугаллади. 112 гектар ерга чигит экилди. Механизатор Акбарали Бозоров ва сеялкачи Ўрол Турдиевлар ҳар куни 15 гектардан ортиқ майдонга «Тошкент-1» навли чигит экишди. Чигит экиш билан бирга ҳар гектар ерга 200 килограммдан аммофос, қаторлар ёнига гербицид

Шу кунларда бригаданинг Мунаввар Ишкинаева, Собира Олимова, Мақсуда Эсонова ва Эльмира Османова каби чевар қиз-жувонлари карталар четига чигит экиб, ўқариқ олишга киришдилар.

Бригада аъзолари ҳар гектар ердан камида 40 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун дала ишларини ҳар қачонгидан ҳам сифатли бажармоқдалар.

Т. УСМОНОВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ЧИГИТ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 9 АПРЕЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун бир кунда экилгани; иккинчи стун ҳаммаси.

Оққўрғон	17,0	84,2
Янгийўл	7,8	67,4
Қуйи Чирчиқ	15,3	57,0
Пискент	12,4	52,0
Бекобод	11,8	46,6
Ўрта Чирчиқ	15,6	45,9
Бўка	15,1	40,8
Чиноз	9,0	40,4
Юқори Чирчиқ	2,4	2,9
Область бўйича	12,7	50,2

БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

Тошкентдаги электр-монтаж заводи коллективи якунловчи йил учун олинган юксак социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш мақсадида социалистик мусобақани қизғин авж олдирмоқда. Айниқса, беш йиллик зарбдорлари ўртасидаги ўзаро беллашув тобора қизғин тус олаётир. Штамповка цехининг илғор ишчиси Марҳамат Раҳимбекова ўтган йилги социалистик мусобақанинг ғолиби бўлган эди. У бу йил ҳам смена нормасини 130 процентга етказиб бажариб, мусобақадошлари ўртасида пешқадамлик қилаётир. Суратларда: (ўнгда) коммунистик меҳнат зарбдори М. Раҳимбекова иш устида. (Пастда) штамповка цехининг умумий кўриниши.

С. Маҳкамов фотолари.

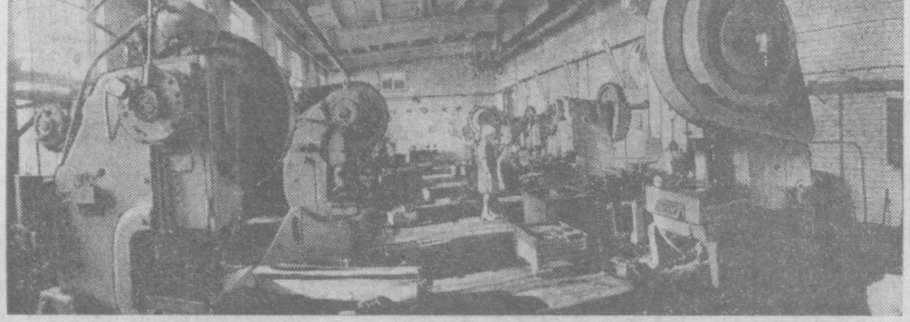

ЯНГИЛИККА КЕНГ ЙЎЛ

ЯҚИНДА Бекобод районида «Янги урф-одатларни турмушга сингдирайлик» мавзуида илмий-назарий конференция бўлиб ўтди. Тошкент область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими билан район партия комитети ҳамкорликда ташкил этган бу тадбирда бекободлик идеология ходимлари ва тошкентлик бир группа олимлар иштирок этдилар.

ОДАТИМИЗ, ОДОБИМИЗ

— МЕҲНАТКАШЛАРНИ коммунистик руҳда тарбияламасдан туриб, кишилар онгига коммунистик ғояларни сингдирмасдан туриб олға бориш қийин,— деди конференцияни очган район партия комитетининг секретари ўртоқ Н. Абдураҳимов.— Ҳозирги вақтда бекободликлар орасида тўй маросимларини ўтказиш, ҳарбий хизматга кузатиш, ёшларга паспорт бериш, янги туғилган болани тантанали равишда рўйҳатга олиш каби маросимлар замонавий анъаналар асосида ўтказилмоқда.

1974 йилдан шу кунга қадар районда 650 дан ортиқ ёшлар оила қурдилар. Бу ёшларнинг тўй маросимлари янгича, замонавий урф-одатлар асосида бўлди. Янги туғилган 2589 бола тантанали суратда руйҳатга олинди. 1500 дан ортиқ ўғил-қизга хўжалик, ташкилот ҳамда мактабларда Совет Иттифоқи гражданлик гувоҳномаси топширилди. Йигитларни Ватан олдидаги муқаддас бурчини ўташ учун кузатиб қўйиш маросими алоҳида оилада, хўжаликдаги тантанагина бўлиб қолмай бутун район аҳлининг катта воқеасига айланмоқда.

Ўтган йил 2 декабрни бекободликлар худди шундай тантанага айлантирдилар. Ҳарбий хизматга кузатиш маросимида районнинг минглаб аҳолиси тўпланди. Шўх музика садолари, ўйин-кулги авжига чиққан, Улуғ Ватан уруши ветеранлари билан ёшлар суҳбати қизиган эди. Ота-оналар ўз фарзандларига «оқ йўл» тиладилар. Хизматга чақирилувчилар йигитлик бурчини аъло даражада адо этишга тантанали сўз бердилар. Бу кун район аҳолиси ва СССР Қуролли Кучлари сафига отланганлар хотирасида сақланиб қолди.

Янги урф-одатларни уюштириш ва ўтказишда қишлоқ Советлари ҳузуридаги махсус комиссия фаоллик кўрсатяпти. Бу комиссия аъзолари ҳовли тўйлари, пенсияга узатиш, касб байрамларини ўтказиш ва бошқа маросимларда яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Бундай маросим ва тантаналар қишлоқ аҳли руҳини тетиклаштириб, уни янада яхшироқ меҳнат қилишга ундамоқда. Янги одатларнинг қарор топаётганлиги натижасида коммунистик ахлоқ-одоб шаклланиб бормоқда.

Лекин ҳали ғоявий-тарбиявий ишлар соҳасида қилиниши керак бўлган тадбирлар кўп. Қариялар ўртасида таъсирчан суҳбат олиб борилмайди. Уларни зарарли диний урф-одатлардан тўла холи эта олинган эмас. Тўй маросимларида ортиқча харажатлар, исрофгарчиликлар бўлади, ичкиликбозлик ҳоллари учрайди. Конференция қатнашчилари ана шу нуқсонларга қарши қандай курашиш лозимлиги ҳақида ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар.

МЕҲНАТ, АНЪАНА, ТАРБИЯ

ЙИҒИЛГАНЛАР Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг сектор мудири, доцент Нурмат Саидовнинг «Янги анъаналарни турмушга жорий қилиш идеология ишининг муҳим соҳаси» мавзуидаги лекциясини қизиқиб тингладилар.

— Ҳозирги пайтда руҳонийлар диний анъаналарни сақлаб қолиш учун уринмоқдалар ва омма ўртасида уларни кўпроқ ёйиш учун бор имкониятларни ишга солмоқдалар,— деди нотиқ.— Руҳонийлар бу анъаналарнинг «миллийлиги» ҳақида гапирмоқдалар, коммунизм билан сиғиша олиш хусусида кўпаб «далил»лар келтирмоқдалар. Ҳолбуки миллий анъаналар ўзида прогрессив ғояларни акс эттирсагина у қимматлидир. У кишиларда миллий ифтихор ҳисларини тарбиялай олса, замон руҳига мос бўлса, жамият ривожига ёрдам беради. Биз миллий анъаналарни турмушга фойда келтиришига қараб баҳолаймиз.

Нотиқ ўтмишдан бизга қолган халқимизнинг энг яхши одатлари: меҳмондўстлик, катталарни, кексаларни ҳурматлаш, ҳашар, ҳосил байрами, наврўз кабиларнинг янгича мазмун билан бойитиб борилаётганлиги, такомиллаштирилаётганлиги ҳақида гапириб берди.

Ўлкани кўкаламзорлаштириш, боғ-роғларга айлантириш халқимизнинг азалий одати. Ушбу анъананинг бир қисми сифатида ҳозирги пайтда айрим қишлоқларда янги туғилган фарзанд шарафига кўчат ўтказадилар. Бу кўкаламзорни «Янги туғилганлар боғи» деб аташади. Бундан ташқари келин-куёвлар никоҳдан ўтиш вақтида «Севишганлар хиёбони»га кўчат ўтқазиш ҳам расм бўлмоқда.

Ўтмишда якка киши бажариши мумкин бўлмаган юмушларни одамлар коллектив бўлиб бажаришган ва бу катта ижтимоий аҳамиятга эга бўлган. Бошқа халқларда бўлгани сингари ўзбек халқида ҳам кишиларнинг бир-бирларига беминнат ёрдам кўрсатиш анъанаси ҳисобланган «ҳашар» шахс ҳаётини коллектив ҳаёти билан узвий боғлайдиган муҳим восита ролини ўйнаган. Дарҳақиқат, ҳашар дастлаб қўни-қўшни, қариндош-уруғнинг уй қуриши, том сувашни, экин экиши, йиғиб олишида ёрдамлашишдан бошланиб, кейинчалик маҳалла ва қишлоқ аҳлининг ариқ қазиши, кўприк қуриш, ҳовуз ёки қудуқ тозалаш, йўл чиқариш каби ишларни бажаришгача ўсиб етади.

Ҳашар катта тарбиявий аҳамиятга эга бўлиб, у диннинг «ҳар бир киши ўзи учун, фақат якка худо ҳамма учун» деган қоидасига қарши ўлароқ, кишиларни жамият бахт-саодати йўлида меҳнат қилишга одатлантиради, улардаги худбинлик, эгоизм каби ярамас одатларга барҳам беради.

Деҳқончилик билан боғлиқ бўлган қадимий анъаналаримиздан «Наврўз», «Ҳосил байрами», «Гул байрами» кабилар ҳар хил диний расм-русмлар билан аралаштириб юборилиб, муқаддаслаштирилган эди. Кейинчалик улар диний қобиқдан халос қилиниб халқнинг маънавий бойлигига айлантирилди. Совет турмуш тарзини ўзида ифода этувчи кўпгина қимматли, янги интернационал анъаналар — 8 Март, 1 Май, 7 Ноябрь умумхалқ байрамларига айланиб кетди. Кейинги пайтларда оммавий тус олаётган ўқитувчилар куни, шифокорлар куни, қурувчилар куни, шахтёрлар куни каби тантаналар, «Касбим-фахрим», «Биринчи маош», «Ишчилар сафига кабул» кечалари, ёш механизаторлар, сут соғувчилар, пазандалар конкурслари кишиларда ўз касбидан фахрланиш туйғусини тарбиялашга хизмат қилмоқда.

ҲАММАНИНГ ИШИ

ЁШЛАРНИ тарбиялаш, эскилик сарқитларига қарши курашда мактаб ўқитувчилари олдига катта вазифалар қўйилган. Бу вазифалар қандай амалга оширилаётганлиги ҳақида район халқ маорифи бўлими мудири ўртоқ Қ. Абдувоҳидов сўзлади.

— Эскича дунёқараш, урф-одатлар яшовчан бўлади,— деди у.— Биз уларга қарши тинимсиз, изчил равишда кураш олиб боришимиз керак.

1974 йил район ўқитувчилари, ота-оналар иштирокида илмий атеизм бўйича конференция ўтказилди. Бу конференцияда химия, физика, биология ўқитувчилари йиғилганлар кўзи олдида «мўъжизасиз мўъжизалар»ни намойиш қилишди, Табиат сирлари, коинот ҳодисалари ҳақида илмий тушунчалар берилганлиги, амалий тажрибалар кўрсатилганлиги одамларга жуда катта таъсир этди.

Бундан ташқари ёшлар билан атеистик темада индивидуал суҳбатлар ҳам ўтказиб турилади. Бу суҳбатларда диний маросимлар ва уларнинг зарари ётиги билан тушунтирилади.

Ўқувчиларни меҳнатга муҳаббат руҳида, оталар ва оналарнинг жасоратига содиқлик руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор берилмоқда. Райондаги 6, 11, 25-мактабларда ўтказилган «Олтин куз», «Оналар касби бўйича саёҳат», «Ҳеч ким, хеч қачон унутилмайди» мавзуидаги тематик кечалар, учрашувлар ҳамманинг эсида қолди. Шу кунларда барча педагогик коллективлар Ленин ҳафталигига, Улуғ Ватан уруши иштирокчилари билан учрашувларга, коммунистик шанбаликка пухта тайёрланмоқдалар.

Янги анъаналарни жорий қилишда район ЗАГС бўлими кўраётган тадбирлар ҳақида Ёқутхон Рўзиматова гапириб берди. Бекободдаги 11 та қишлоқ Совети ва бир посёлка Совети, маданий-оқартув муассасалари ўз иш планларида янги маросимлар пропагандасига катта ўрин бермоқдалар. Тўй тантаналари, меҳнат ветеранларини пенсияга узатиш, чақалоқларга гувоҳномалар бериш маросимлари клублар ва бахт уйларида ўтказиладиган бўлиб қолди. Бунда ишлаб чиқариш илғорлари, партия ва совет ходимлари иштирок этаётир. Меҳнатобод, Чаноқ қишлоқ Советларининг бу соҳадаги тажрибаси ибратли. Аммо айрим бахт уйлари номигагина мавжуд. Уларни чинакам маданият ўчоқларига айлантириш ҳақида қишлоқ Советлари қайғурмаяптилар. Нотиқ бу ўринда Пушкин, Калинин қишлоқ Советлари фаолиятини танқид қилди. Қишлоқ Советлари ижроия комитетлари мажлислари, сессиялари кун тартибига янги анъаналар ҳақидаги масалалар киритилиб, тез-тез муҳокама этиб турилиши лозим. Бу соҳада хўжалик раҳбарлари ёрдамни кучайтиришлари керак.

Район «Коммунист» газетасининг редактори ўртоқ М. Юнусов эскилик сарқитларига қарши курашда матбуотнинг ролига тўхталди. У ота-оналар хотирасини ҳурматлашни ўрнига қўйиш, дафн маросимларини диний қобиқдан тозалаш лозимлигини уқтирди.

— Янгича турмуш, янгича одатларни пропаганда қилиш соҳасидаги мақола ва материаллари билан партия совет ходимлари газетамизда кам қатнашадилар,— деб эътироз билдирди у.

Область партия комитетининг лектори ўртоқ О. Расулов «Диний маросимлар тўғрисида совет қонунчилиги» мавзуида лекция ўқиди.

Дин ва черковга оид қонунларга риоя қилишни назорат этиб боришда маҳаллий Советларга ёрдам бериш учун шаҳар, район, посёлка ва қишлоқ Советларида жамоат комиссиялари тузилган. Бу комиссиялар составига маъмурий, молия, халқ маорифи органлари вакиллари ва бошқа маҳаллий активлар киради. Улар ёрдамида руҳонийлик ниқобида текинхўрлик билан кун кечираётган, яширин равишда мачитлар очган, диний-мистик китобларни тарқатаётган айрим шахслар фош қилинди.

Бундай комиссия аъзолари балоғатга етмаган қизларни эрга бериш, қалин олиш ва бошқа ўтмиш сарқитларига қарши курашда актив иштирок этмоқдалар.

Лектор аҳолини атеистик тарбиялашни кучайтириш, динга қарши пропаганданинг самарадорлигини ошириш юзасидан район партия ташкилотлари олдида турган вазифаларга тўхталди.

Конференция қатнашчилари фалсафа фанлари кандидати ўртоқ С. Мажидовнинг «Яқин Шарқдаги ҳозирги аҳвол» мавзуида ўқиган лекциясини ҳам мароқ билан тингладилар.

«БИЗ эски анъаналардан қутулмаганимизда ҳозир ҳам ғорларда яшаган бўлардик» деган экан бир шарқлик донишманд. Чиндан ҳам ўтмиш сарқитларига барҳам бериб, янги одатларга йўл очаётганлигимиз туфайли турмушимиз мазмунли, ҳаётимиз гўзал бўлиб боряпти. Яқин ўтмишда кимсасиз харобазор ўрнида, тақир даштда бўстон яратган, чўл қўйнида кўркам шаҳар вужудга келтириб, янги орзулар билан яшаётган бекободликлар ҳузурида бўлган кишини шу фикр қамраб олади.

С. МУСАЕВ, «Тошкент ҳақиқати» мухбири.

ЖОНКУЯР УСТОЗ

— Ёшларни эъзозлаш, уларга кўп йиллар давомида орттирган билим ва тажрибамизни ўргатиш бизнинг муқаддас бурчимиздир, — дейди Тошкент тепловоз депосининг эксплуатация цехи машинисти Иван Кравченко. — Бизнинг коллективда мураббийлик ҳаракати кенг авж олган. Кекса машинистлар ишга янги келган ёшларга касб маҳоратларини сидқидилдан ўргатишмоқда.

Дарҳақиқат, Ўрта Осиё темирйўлининг турли маршрутларида меҳнат қилаётган кўплаб ёш машинистлар И. Кравченко номини ҳурмат билан тилга оладилар. Чунки у бирнеча йилдан буён ўндан ортиқ ёш йигитларга устозлик қилди.

Иван Кравченконинг шогирдлар учун тузган шахсий плани диққатга сазовор. Унда «2 ТЭ10А» маркали тепловознинг барча механизмлари системаси чизилган бўлиб, ёш машинистларга қўлланма сифатида фойдаланади. Ҳар бир пункт тепловоздаги маълум бир операцияга бағишланган бўлиб, содда ва лўнда тушунтирилган бу операцияларни эндигина касб ўрганаётган ёш шогирд осонликча ўзлаштириб олади. Бундай қўлланмаларни у инструктор иштирокида тузиб чиққан.

И. Кравченкодан таълим олган Пўлат Рўзиев, Геннадий Майоров, Сергей Музиченко каби машинистлар ҳозирги кунларда депо илғорлари қаторидан ўрин олган. Улар кунлик нормаларини 150—160 процентга етказиб адо этишмоқда. Буюк Ғалабанинг 30 йиллиги олдидан Қаҳрамон шаҳарлар шарафига зарбдор меҳнат вахтасида туриб ишлаётган устоз ва шогирдлар яхши ютуқларни қўлга киритишмоқда.

Э. ОХУНЖОНОВ.

КАСБГА МЕҲР

Орджоникидзе районида жойлашган 21-ҳунар-техника билим юртида республикамизнинг турли бурчакларидан келган ёшлар таҳсил кўраётир. Улар эндигина 15—16 ёшга қадам қўйган, 8 йиллик маълумотга эга бўлган ўғил-қизлардир. Билим юрти ёшларни пухта ҳунар эгаси қилиб етиштириш билан бирга уларга ўрта маълумот ҳам беради.

Ҳозир бу ерда 3 та мутахассислик, яъни чорвачилик бўйича кичик фельдшер, чорва фермаларининг механизаторлари, мева-сабзавотчилик агрономлари тайёрланмоқда. Унинг қучоғидан шу кунга қадар 3200 дан ортиқ мутахассис йўлланма олди. Бу йил 154 ўқувчи билим юртини тугатади.

Ёшларнинг пухта билим олишлари, малака ҳосил қилишлари учун ҳамма имкониятлар бор. Малакали уста ва моҳир ўқитувчилар ёшларга касб-ҳунар ўргатишга даъват этилган.

Кейинги икки йил ичида билим юрти ҳаётида сезиларли ўзгаришлар юз берди. Билим юрти учун 26 гектарлик майдон ажратилиб берилди. Бу далачилик ўқув бригадасида ўқувчилар қишлоқ-хўжалик маҳсулотларини етиштириш билан машғул бўладилар.

Ишлаб чиқариш илғорлари билан учрашувлар, савол-жавоб кечалари «Энг яхши мутахассис ўқувчи», «Энг яхши техника ижодкори» группаси номини олиш учун конкурслар ўтказила бошланди. Ўқиш соатларини сабабсиз қолдирмаслик учун курашилади.

— Бу йилги режаларимиз катта, — дейди билим юрти директорининг ўқув ва ишлаб чиқариш бўйича ўринбосари М. Музаффархўжаев. — Билим юртига қабул қилинувчилар сони йилига 270 кишига етказилади. Иккита экранлаштирилган лабораторияни очиш кўзда тутилди. Факультетларда асаларичилик ва механизаторлик бўлимларини очиш ва тракторчилар тайёрлаш 6 ойлик курсларни ташкил этиш ниятидамиз.

Н. ЙЎЛДОШЕВА.

ИЛМИЙ ИШЛАР КЎРГАЗМАСИ

Тошкент политехника институти кимё факультетида студентлар ижодкорлигига алоҳида аҳамият берилмоқда. Бир неча йилдирки, факультет студентлари Бутуниттифоқ диплом ишлари конкурсига муваффақиятли қатнашиб келишаётир.

Ҳозир факультетда студентлар илмий ишлари кўргазмаси ишлаб турибди. Бу ерда студентларнинг энг яхши ижодий ишлари марказлаштирилади. Москва, Киев, Минск, Боку шаҳарларида ва Болтиқбўйи республикаларида ўтказилган конференцияларда ижобий баҳо олган тадқиқотлар ҳам кўргазма экспозициясидан ўрин олди.

Энг яхши ишлар айни бир вақтда Москвадаги СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасига тақдим этилди.

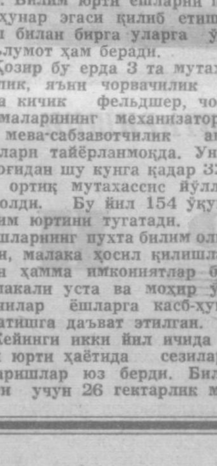

ҚАЙТИШ

(ОЧЕРК)

...ЖАНГ кун бўйи давом этди. Икки томондан отилган замбарак снарядлари шудгор қилингандек ерни тилка-пора қилиб ташлади. Кечлик овқат вақтида кечаги тушлик пайтидаги одамларнинг кўпи йўқ эди. Ҳамма вақт булбулдек сайраб, «Шовлани асал бўлиб кетган», деб мақтовчи, йигитларни кулдириб, хурсанд қилувчи «жангоҳнинг жасур ошпази» деб ном чиқарган қувноқ йигит бу ҳолни кўриб индамас бўлиб қолди. У олдинма-кетин маъюс қиёфада келаётган солдатларга овқат сузаркен, ғамгин қиёфада эди.

— Қани йигитлар, тезроқ кела қолинглар, қўшниларингизга ҳам овқат олиб боришим керак, — деди у синиқ овозда.

— Бўлди, ҳамма олиб бўлди, — деди кимдир.

— Нега энди бўлади?..

У шундай деди-ю, узун дастали чўмичини қозон чеккасига тарақлатиб урди. — Падар лаънати конхўрлар! — деб келиштириб сўкинди.

Кечки овқат ноxушлик билан ўтди. Ўқ овози тўхтовсиз эшитилиб турган бўлса ҳам ҳар қалай бундан уч-тўрт соат илгариги жангу-жадал сурони йўқ эди. Бундай пайтларни фронтда «осойишта соатлар» деб айтилади.

Ошпаз чўмичдаги шовлани қозонга ағдариб қопқоғини ёпди, ёнидаги винтларини бураб, маҳкамлади. У ер-бу ерда ўтириб, чала-чулпа овқатланган, кайфиятлари ойсиз тундек қоронғи йигитларга хомуш тикилиб, сўнг қўшни бўлинма томон йўл олди.

Холмирза Арслонов алоқа қутисини елкасига осиб, окопдан юриб бораркан, командирни ахтарарди. У ҳали командирдан янги топшириқни олиб ҳам бўлмаган эди, чийиллаб келаётган снаряд ўн метрча нарида ёрилди. Холмирза телефон сими ғалтагини сурган ҳолда олдинга эмаклаб кетди: командир пункти билан фронт чизиғи ўртасида алоқа ўрнатиш керак эди.

Отишма кучайиб кетди. Жанг майдонида снаряд ва миналар бодроқдек патур-путур ёриларди.

Холмирза илон изи қилиб эмаклаб бораркан, мўлжалланган жойга етиб келганини сезиб, ер бағирлаб қимирламай ётди. Нафасини ростлаб олиб, алоқа ўрнатди, икки оғиз гаплашиб, синаб кўрди. «Мен «Лочин», тайёрман», деб командир пунктига маълум қилиб қўйди.

Холмирза назар ташлади: қарши томондаги истеҳкомлар бояги ердагига қараганда бирмунча яққол кўринар, мўлжалга олиш ҳар қалай осон эди. У қайси томонда қандай отиш нуқтаси кўп кўринса, шуни айтиб Ғарбий томондан палонча узоқликда, шимолий томондан пистонча масофа ўз оқимида турибди», деб хабар бера бошлади. Биз томондан отилаётган снаряд, миналар энди аниқ мўлжалга туша бошлади. Унча-мунча янглишаётган бўлса ҳам, лекин зарбанинг кучи анча ошди.

Алоқачи ўз ишидан хурсанд ҳолда янги ўт очиш нуқталари қаердалиги ҳақида хабар бериб турганда қирувчи самолётлар паноҳида бомбардимончи калхатлар келиб қолди. Ерни ларзага солиб, оғир бомбалар портларди. Ҳаммаёқ остин-устун бўлиб кетди. Холмирзадан сал нарида бомба шундай даҳшатли портладики, кўз олди қоронғилашиб, қулоқлари битиб қолди: Холмирзани тупроқ кўмиб қўйган эди. У норғул гавдасини қўзғатиб ажал панжасидан қутилмоқчи бўлиб, ҳаракат қилиб кўрди, эплолмади. Оғир юк уни елкасидан эзиб юборганди. Тупроқ орасида телефон трубкасидан «ғи-ғи» деган сўниқ овоз чиқиб турарди. «Ҳайрият, сим омон» ўйлади Холмирза.

Омон қолишдан умиди узилган алоқачи йигит қалбини шу «ғи-ғи» бир лаҳзага ёритгандай, вужудига қудратли куч бағишлагандай бўлди. У яна бир қўзғалиб кўрди, тирсаклаб туриб олди. Шу топда телефон сими тортилгандай бўлди. Кимнингдир шарпаси сезилди. Холмирзани аввалига қўрқув босди: «Фрицлар бўлса-я!» Телефон сими тарангроқ тортилди, устидаги тупроқ енгиллашгандай бўлди. Холмирза қимирлаб кўрди, елкаларидан шувиллаб тупроқ тўкилди.

— Ҳайрият, тирик экан!

Холмирза бақириб айтилган шу таниш овозни узоқдан эшитгандай бўлди. Дўстининг илиқ нафасини баралла сезиб, қуролдошлари омон эканлигидан қувониб кетди. У йўлбарсдек силкинган эди, атрофга тупроқ сочилди. Дўстлар бир-бирларини бағрларига босиб турганларида шундоққина бошлари тепасидан ўқ учиб ўтди. Ўзларини баробар ерга ташлашди.

Ҳамма куч ҳужумга тайёрлаб қўйилган экан, кўп ўтмай қўшинларимиз ўт-олов сочиб, ғарбга томон қўзғала бошладилар. Холмирзанинг тани-жони соппа соғ эди-ю, аммо қулоқлари эшитмас, гапирганда тил бемалол айланмай, дудуқланиб қоларди. У алоқачиликни вақтинча дўстига топшириб, автоматини «сайратиб» борарди...

ХОЛМИРЗА уруш майдонида бошидан кечирган воқеаларни бугунги кунда ёшларга гапириб бериб ўтирганда ҳар гал:

— Ҳа, урушдан омон қайтган одам иккинчи марта туғилдим, деб айтишга юз фоиз ҳақли, болаларим, — деб қўяди.

Ғалаба бонгини Прагада эшитган бу хабардан овози борича наъра тортиб, автоматидан бир сидра ўқ отиб, салют берган Холмирза бундан ўттиз йил бурун қишлоғи томон қайтди. Қатор шаҳарларни озод этиш учун бўлган жангу-жадалларида қатнашган алоқачи йигит фронт йўлларидан бу гал пўлат из орқали, халқ олқишига, гул поёндозларини босиб, ғолиб юртига ошиқарди. Қувончдан бағри яйраётган одамлар катта-кичик станцияларда ғолибларнинг эшелонларини гулларга кўмиб ташларди. Уруш жароҳатини гул япроқлари силаб ўтарди.

Холмирза атрофдаги уруш вайроналарини кўриб, бояги севинч, қувонч, ҳис-туйғулари ўрнини ачиниш уйлари қиёқдай сидириб ўтар, аллақаери жизиллаб кетарди.

Қишлоқда солдат кийимидаги йигитни кўриш тансиқ эди. «Фалончининг ўғли ёки эри урушдан қайтибди», хабари ҳаммани оёққа турғизар, ўша хонадон тўйга айланарди. Бугун Холмирзалар оиласида ҳам шунақа қувонч, хурсандчилик эди. Рафиқаси Пистагул шошилиб қолганди. Баъзан уйга кириб, қуруқ қайтиб чиқар, кейин «Вой, эсим қурсин», деб яна уйга югуриб кириб кетарди.

Келаётган меҳмонлар чоллар, кампирлар, ўспирин йигитлар эди. Баъзан бўйи етиб қолган қизлар бир кўриниш берардилар-да, иффатдан икки юзлари анордай қизариб, чеккага ўтиб кетардилар.

Кечга томон уйда оила аъзоларининг ўзлари қолишди. Шунда Холмирза гап орасида «Акамлар кўринмадилар-а» деб сўради. Ҳамма жим бўлиб қолди. Ноxуш сукунатни яна Холмирзанинг ўзи бузди:

— Нима, ёмон гап бўлганми?

— Сенга ёзмагандик, — деди кимдир. — Охирги хатида урушга кириб кетаётибмиз, деганча хабар келмай қолди. Мана шунга ҳам уч йилдан ошди.

Холмирза ҳозир ўша бомба тушиб, тупроққа кўмилиб қолгандаги ҳолатга тушган эди. Кўзларида ёш ҳалқаланиб, атрофи хиралашиб, қулоқлари битиб, юраги изтиробдан эзилгандай бўлди. «Оҳ, акагинам», деб фиғон чекди. «Расмлари бормиди, у ёқдан юборган?» деб сўради кейин. Жавоб бўлмади. Расми ўрнига сарғайиб кетган, букланган чизиқлари узилай, деб қолган бир парча қоғозни тутқазишди.

Хатга кўз югуртира туриб «Қаҳрамонларча ҳалок бўлди», деган сўзларни овозини чиқариб ўқиди.

Келди-кетди бир ҳафта давом этди. Колхоздаги аҳвол билан у ҳар қалай танишган бўлса ҳам, аммо далага, меҳнати синган жойларга юраги талпиниб турарди.

У ДАЛАЛАРНИ жуда-жуда соғиниб кетган эди. Холмирза жанг майдонида юрган кезларида кўпинча экинзорлар оралаб, эмаклаб кетаётиб, ер исини олиб, бир лаҳзага ҳамма нарсани унутиб, далада ишлаб юрган пайтларини дилидан ўтказар, бомба, снаряд, ўқ зарбидан пачоқланган, танк занжирлари остида эзилган экинзорларни кўрганда деҳқон меҳнати поймол бўлганлигидан душманга минг бор лаънатлар ўқирди.

Мана, у дала йўлидан бормоқда. Мевалар ранг олиб қолган. Ариқларда шилдираб сув оқади. Шохдан-шохга учиб ўтиб қушлар чулдирайди. Урушда қушлар овози ҳам эшитилмасди: ўқ овозидан зада бўлиб, аллақаёқларга учиб кетганди. Холмирза ариқдан сакраб ўтиб бригадаси томон бурилдию, тўхтаб қолди. Ҳарбий хизматга кетишдан икки йил олдин шу ариқ бўйига бир жуфт тол ўтказганди. Кетаётганда шу толларнинг шохига киши билмас белги қўйиб кетган эди. Шу топда ўша нарса эсига тушиб қолди. Йўғонлашиб, бақувват бўлиб қолган толни қўллари билан авайлаб силаб, кўзларига суртди, кейин унга суяниб кўк ўпар шохларини кўздан кечирди. Қўл чўзиб ўша белгисини, пўстлоғини доира шаклида ўйиб қўйган жойни пайпаслаб кўрди. Тол танаси ўсиб пичоқ билан кесилган ерлари тўлиб кетибди. Лекин ўрни ғадир-будир, чандиқ бўлиб қолибди.

— Эҳ, мен нодон ўша вақтда толни ярадор қилган эканман. Ҳайрият, битиб тузалиб кетибди, — деди у пичирлаб.

Қайси куни кишлоққа кириб келаётганда ҳам худди шундай ҳолатга тушди. Гўё бир неча ўн йилдан бери ўз юртини кўрмаган кишидек дарахтларга ҳам, экинларга ҳам, ариқдаги сувга ҳам тикилгани тикилган эди, сира тўймасди.

Ҳар хил сабаб билан туғилган жойлардан узоқда юриш бошқа-ю, аммо уруш гирдобида юриш бошқа. Урушнинг бир йили ўн йилга татийди. Юртга омон-эсон қайтиш нариги дунёдан қайтиш билан баробар эди!

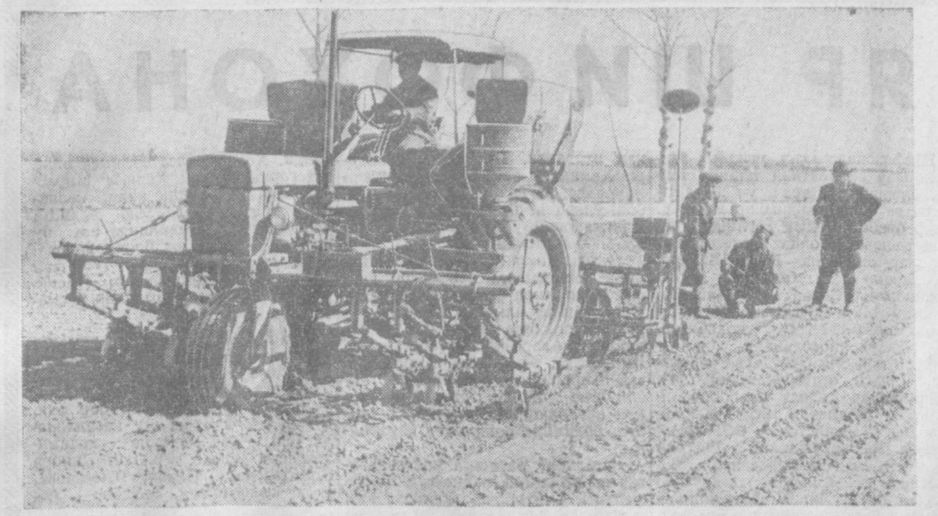

Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхози деҳқонлари чигит экиш ишларини уюшқоқлик билан олиб боришмоқда. Совхозда бу йил ҳар гектар ердан 37 центнердан «оқ олтин» етиштирилади. Ҳозир Т. Очилов бошлиқ бригада деҳқонлари дала ишларида пешқадамлик қилмоқдалар.

Суратда: бригада даласида чигит экиш пайти.

А. Мальцев фотоси.

ҲОРМАНГ, МУРАББИЙЛАР

Дугоналар Фарида Эшмуҳамедовани қизғин табриклашди. Раис мукофотни топшираркан, «Баракалла қизим, устозингга ҳам минг раҳмат», деди. Фарида тўлқинланиб, ёнида ўтирган устози ва мураббийси Мария Памятниковани қучоқлаб олди...

Бу рус аёли Калинин районидаги Калинин номли колхозда ўн икки йилдан буён сут соғувчи бўлиб ишлайди. Эндигина мактабни битириб, фермага ишга келган ёш қизлар биринчи сабоқни ундан оладилар. У ёшларга ўз тажрибасини эринмай ўргатади, шахсий ҳаётлари, оиладаги юриш-туришлари, ўз малакасини, билимини, маҳоратини ошириш борасида қилаётган ишлари билан ҳам қизиқади. Бир сўз билан айтганда, у ёшларнинг ҳар жиҳатдан баркамол, халқ, Ватан ишига садоқатли, меҳнатга онгли муносабатда бўлувчи касб эгаси қилиб тарбиялаш борасида қайғуради.

Моэлуда Аҳмедова, Инобат Икромова, Вазира Усмоновалар ҳам сут соғувчилик маҳоратини Памятниковадан ўргандилар. Шунинг учун ҳам уни ёшларнинг меҳрибон мураббийси, деб бежиз таърифлашмайди.

Мураббий! Бу сўзнинг маъноси кенг! Чиндан ҳам ҳунар-техника билим юртини ёки ўрта мактабни битириб келган ёш ишчи, ёш касб эгаси катта ҳаёт тажрибасига эга бўлган, етук устоз тарбиясини кўрса, чакки бўлмайди. Уста кўрмаган шогирд ҳар мақомга йўрғалар, деб бежиз айтмаган халқимиз.

Кейинги пайтларда мамлакатимизда, бутун республикамиз, областимизда мураббийчилик ҳаракати авж олиб боряпти. Чиноз районидаги Киров номли колхознинг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова, Орджоникидзе районидаги «Красный водопад» экспериментал базасининг сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анастасия Чудная шулар жумласидандир. Анастасиянинг илғор тажриба мактабида 700 ёш сут соғувчи таълим олди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мунаввар Исҳоқова, «Ҳурмат белгиси» ордени кавалери Волида Мусаева, Фарида Аъзамова сингари сут соғувчилар Анастасиянинг шогирдлари.

Меҳрибон мураббийлар ҳар бир совхоз, ҳар бир колхоз, ҳар бир корхона ва ташкилотда бор.

Қишлоқ хўжалиги ходимлари ва тайёрлов органлари касаба союзлари область комитети область қишлоқ хўжалиги бошқармаси ва совхозлар тресты билан ҳамкорликда яхши ташаббус бошлади. Механизаторлар, сувчилар, бригадирлар, қурувчилар, токарлар ва слесарлар ҳамда бошқа касб эгалари ўртасида мураббийлик қилишнинг шарт-шароитлари, энг яхши мураббийлар ўртасида социалистик мусобақани ташкил этиш, уларнинг тажрибасини оммалаштиришнинг йўллари ишлаб чиқилди.

Бу ҳақда яқинда бўлиб ўтган қишлоқ ишчи-ёшлари мураббийларининг слётида батафсил фикр юритилди.

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхози клубида бўлиб ўтган бу слётда 400 киши иштирок этди. Улар орасида колхоз ва совхозлардан келган ёш касб эгалари ва уларнинг мураббийлари билан биргаликда комсомол ташкилотларининг секретарлари ҳам бор эди.

Слётда мураббийчилик ҳаракатини авж олдириш тўғрисида доклад қилган қишлоқ хўжалиги ходимлари ва тайёрлов органлари касаба союзлари область комитетининг раиси Т. Ражабов, область комсомол комитети секретари Ш. Н. Бобоев ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар бу соҳада тўпланган тажрибаларини ўртоқлашдилар. Колхоз ва совхозлар, корхона ҳамда ташкилотларда мураббийчилик ҳаракатини кучайтириш борасида қимматли фикр ва мулоҳазаларни ўртага ташладилар.

Оққўрғон районидаги Султон Сегизбоев номли совхознинг кекса сувчиси, тажрибали пахтакор Салимбой ота Мадризаевнинг сўзи слёт қатнашчиларида катта таассурот қолдирди. Ҳозирги кунда 70-баҳорни қаршилаган Салимбой ота қишлоқда биринчи тракторчи бўлган. У ўтган давр ичида кўплаб шогирдлар тайёрлаб чиқарди. Мана бир неча йилдирки, ота сувчилик қилмоқда. Ёш сувчилардан 10 кишини шогирдликка ҳам олган. Унинг бу ташаббуси қизғин маъқулланди.

Пискент районидаги Тельман номли колхознинг бригада бошлиғи, 50 центнерчилар ҳаракатининг ташаббускори Хакимполвон Қодиров ўз сўзида ёшларни пахтакорлик касбини ардоқлашга ва шарафлашга даъват этди.

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозининг бош инженери Сим Дя Сен, Ўрта Чирчиқ районидаги «Узсельхозтехника» бирлашмасининг токари А. И. Хорик ва бошқа ўртоқлар ҳам ўз коллективларида ёшларни тарбиялаш, уларга касб ўргатиш соҳасида амалга оширилаётган тадбирлар ҳақида сўзладилар.

Слётда мураббийлик ҳақида Низом тасдиқлаб олинди. Колхозлар ва совхозларда, муассасаларда мураббийлик кенгаши тузиш зарурлиги қайд этилди. Бу кенгаш мураббийлар ўртасида мусобақа ташкил этади, мураббийларни ўқитиш, малакасини ошириш, уларнинг тажрибасини оммалаштириш масалалари билан шуғулланади. Партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари қарорига биноан энг илғор мураббийлар «Энг яхши мураббий» деган фахрий унвонни олишга тавсия этилади.

Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари мураббийлар билан ишлашга алоҳида эътибор беришлари, улар учун илмий-амалий конференциялар, семинарлар ташкил этилиши лозим. Мураббийлар ҳисоботини эшитиб, уларга зарур кўрсатма ва ёрдамлар уюштириш, уларни моддий ва маънавий рағбатлантиришга алоҳида эътибор бериш лозим.

Бепоён далаларда беш йилликнинг якунловчи йили учун олинган юксак социалистик мажбуриятни бажариш учун кураш қизиб кетди. Ҳеч шубҳа йўқки, мураббий ва устоз ҳамда шогирдлар ҳамкорлиги ажойиб самаралар беради.

Н. РИХСИЕВ.

МЎЛ МАККАЖЎХОРИ ДОНИ

Оҳангарон районидаги Ворошилов номли совхознинг Деҳқон Мирзаев бошлиқ маккажўхорикорлик бригадаси ҳар гектар ердан 80 центнердан маккажўхори дони ва 550 центнердан кўкпоя олишга аҳд қилиб, кўклам дала ишларини кучайтириб юборди. Бригада райондаги барча маккажўхорикорлик бригадаси аъзолари мўл ҳосил етиштириш учун мурожаат қилиб, ташаббус кўрсатди.

Ҳозир деҳқонлар дала ишларининг сифатига алоҳида эътибор бермоқдалар. Ерларни экишга яхши тайёрлаб, ўғитлаш ва уруғни экиш ишлари агротехника қоидалари асосида ўтказилди.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

ЭЛ МАЪМУРЧИЛИГИ ЙЎЛИДА

Ўлкамизни баҳор кезиб юрибди. Далаларда иш бошланди. Дала меҳнаткашлари янги ҳосил иштиёқида тер тўкмоқдалар.

Бўстонлиқ районидаги 14-«Хўжакент» боғдорчилик ва узумчилик совхози далаларида ҳам меҳнат қизғин тус олди. Хўжалик меҳнат аҳли якунловчи йилда юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқдалар. Бу йил давлатга камида 2800 тонна узум топширилиши керак. Ўтган йили 1980 тонна ўрнига 2538 тонна узум топширилган эди.

Шу кунларда 282 гектар ердаги ҳосилга кирган токзор парвариши бошлаб юборилди.

Янги токзорлар барпо қилиш иши ҳам яхши йўлга қўйилиб, совхоз бўйича токзор 353 гектарга етказилди.

Ф. АҲМЕДОВ.

Бугун ҳеч кимга айтмай, даласига йўл олганда шу ҳис-туйғу ҳукмрон эди. Колхозчилар дам олиб, овқатланадиган беш-олти туп тол тагидаги супада ҳеч ким йўқ. Ошпаз кампир ўчоқ олдида куймаланиб юрибди. У гурс-гурс қадам товушини эшитиб, ўтирган жойида ён бошига ўгирилди. Йигитни бировга ўхшатди, шекилли:

—Жуматоймисан? — деди.

— Йўқ, онажон, мен Ҳолмирзаман, — деди у.

— Вой, жонгинангга тасаддуқ, Ҳолмирзабой, омон-эсон, соғ-саломатгина келдингми? Ўзларинг энди хўжайин бўлинглар — қишлоқларингга! Немисни отгани кетиб, қишлоқни ҳувиллатдиларинг қўйдиларинг. Йигитлар — қишлоқнинг кўрки, ахир...

Кампир Ҳолмирзани бағрига босиб, юз-кўзларидан ўпди. Йигитнинг юзига қайноқ ёш томчилари сирғалиб тушди.

Кейин кампир қўл очиб, дуо қилди:

— Ишқилиб, кўрган-кечирганларинг шу бўлсин. Йигитларга завол тилаганлар ер тишласин!

— Раҳмат, онажон, ошни дамлаб қўйдингиз, шекилли, оловни тортибсиз...

— Ош қаёкда дейсан, ўғлим, атала. Оёқ-қўлини йиғиб, ялашга келсин, деб димлаб қўйдим. Ҳали замон азаматларим келиб қолишади, — деди кампир Холмирзани супага бошлар экан,— Кел, ўтира қол, соғиниб қолгандирсан, атала билан меҳмон қиламан.

— Қуллуқ, онажон, мен ўша ёққа бир ўтай-чи, бирга келаман улар билан.

Ҳолмирза шундай деди-ю, айланиб ўтиб, дала томон кетди. Ғўзалар тиззага уриб қолган, аммо сийрак, баъзи пайкалда экиндан ўт баланд ўсган кўринарди. Ҳолмирза қатор оралаб юрганда димоғига ғўза ҳиди урилди, кўнгли алланечук бўлиб кетди. Эгат бўйлаб бораркан, ғўза тагидаги бир туп ўтни юлганди, тупроқни кўпориб чиқди — илдизлари панжа олиб кетган экан. Кейин энгашиб, ғўзани тиклади, атрофдаги тупроқни қўллари билан ғўза тагига сурди-да, босиб-босиб қўйди. У бу ишни шунчалик ҳавас, соғиниш, меҳр билан қилдики, аъзойи бадани роҳатлангандек бўлди. Энгашган кўйи йирик-йирик одим ташлаб, катта-кутта ўтларни юла кетди. Эгатнинг икки бетидаги ғўза ниҳоллари келинчак сочидек селкиллаб, яйраб қолди...

СОЛДАТ кийимини кечагина ечган йигит далаларни бир айланиб кўрди-ю, кечгача шу жойда қолиб кетди. Кетмон чопаётган, сув қўяётган, трактор ҳайдаётганларнинг кўпи ёши анча жойга бориб қолган эркак ҳамда аёллар, жамалак сочли қизлар, ўсмир болалар эди. Меҳнат оғирлиги билинмаса ҳам ҳижрон, соғиниш туйғуси одамларни, айниқса эри, ўғли урушга кетган, улардан ҳалигача бирор хабар олмаган кишиларни ҳар қандай машаққатдан ҳам кўра кўпроқ эзиб қўйганди.

Ҳолмирза ишга киришиб кетди. Бир ҳафта ўтар-ўтмас, уни правлениега чақиришди.

Раис мақсадга кўчди:

— Бригадани ўз қўлингизга олсангиз.

— Кўриб, юрак-бағрим эзилиб кетди, — ҳомуш оҳангда гап бошлади Ҳолмирза. — Бу ерларда ҳам аҳвол фронтдагидан яхши эмас кўринади. Куч кам, бори ҳам заиф, вазифа катта. Майли, унамасликка ҳаққим йўқ, ишни соғиниб қолганман.

— Раҳмат, — раиснинг чеҳраси очилди. — Ҳар куни, кун ора омон қолган йигитларимиз қайтиб келишяпти. Одамлар — яхши гапнинг шайдоси, уларнинг дилидагини топиб, ишни юритиб юборишингизга имоним комил. Сизга омад тилайман!

Ўша кундан бошлаб Ҳолмирза бригада жиловини маҳкам тутиб, ишга астойдил киришиб кетди. Колхозчилар билан ёнма-ён туриб ғўзани чопиқ қилди, кечалари сув тутди, тракторчи йигитнинг кўнглини овлаб, уни бир-икки соат кўпроқ ишлашга ундади. Биринчи йили ҳосил ҳар қалай чакки бўлмади. Ўн учдан ўн беш центнерга кўтарилди.

Правлениеда раис бригада рапортини ўқиб, қўшиб қўйди:

— Жангчи йигитларимиз гитлерчилар устидан катта ғалабага эришдилар. Мен ўйлайман улар пахта фронтида ҳам ғолиб бўладилар. Бугунги рапорт — хамир учидан патир. Шундай эмасми, ўртоқлар?

Раиснинг бу илиқ истаги Ҳолмирзани ҳар қалай қувонтирган бўлса ҳам, аммо унинг кўнглидан «Бу ютуқ қаҳрамон йигитлар шаънига яраша эмас», деган фикр ўтди.

Шу хурсандчилик, андиша, касбикорга монанд меҳнат қилиш ҳаракати бригадирни ҳам, колхозчиларни ҳам янги ҳаракатга ғайратлантирди.

Пахта йиғим-терими тугаб-тугамай, келгуси йил тараддуди бошланиб кетди. Бугунгидек экскаваторлар, ер текислайдиган машиналар, кучли механизмлар йўқ эди, албатта. Кетмон ҳукмрон эди у вақтларда. Йигитлар, ўрта ёшли кишилар тиззадан лой кечиб, зовур қазишар, аёллар кетмон билан уват бузиб, ерга ер қўшишарди. Бригадирнинг кўп вақти зовур тепасида ўтарди.

Ҳолмирза Арслонов фронтдан қайтгач, ўн тўрт йил бригадирлик қилди. Шу йиллар давомида пахта ҳосили поғонама-поғона юқорига кўтарилиб борди. Ҳолмирза Улуғ Ватан уруши даврида қанчалик обрў-эътибор орттирган бўлса, пахта учун курашда ҳам катта ҳурмат эгаси бўлди.

Йиғим-терим ишлари тугаб, қувончли кунлар ўтаётганда у раисни холи топиб, унинг ёнига кирди, мақсадга кўчди:

— Деҳқончилик техника билан бажариладиган касб бўлиб қолди. Мана, ўн тўрт йил бўлибди бригадирлик қилаётганимга. Бундан буёғига бригадир механизацияни беш қўлдай билиши керак...

Раис унинг мақсадини фаҳмлаб сўради.

— Хўш, сиз билмайсизми?

— Биламиз-у, ҳайдолмаймиз. Қишлоғимизда ўрта мактабни битирган билимдон ёшлар кўпайиб қолди. Йигитларимизга йўл очиб берсак, демоқчи бўламан. Халқимизда қол жойида азиз, деган гап бор. Бригадирликни ёшларга топширсак, биз уларнинг қанотида юриб, сувчилик қилсак...

Раис ўйланиб қолди. Ҳолмирза ака самимий, чин кўнгилдан айтаётган эди бу гапни. Дарҳақиқат, қишлоқ хўжалик техникумларини тугаллаган, ўчинчи синфдан кейин олий мактабларда сиртдан ўқиётган ёшлар қишлоқда кўпайиб қолган эди. Раис кўнди. Ҳолмирза бригадада сувчи бўлиб қолди.

— Майли, правление аъзоси сифатида бригадага ёрдам бераверасиз, — деди раис, — ёшларга тажрибангизни ўргатсангиз, ютуқ қўшалоқ бўлади...

УЛУҒ Ватан урушидан кейинги қийинчилик йилларида мўл ҳосилга қўйилган пойдевор ҳақиқатдан ҳам мустаҳкам қўйилган экан. Бригадада ҳосилдорлик йил сайин юқорига кўтарилаяпти. Ҳолмирза Арслонов шогирдлари иш боши бўлган, ўзи оби-ҳаётга қондирган далаларнинг ҳар гектаридан бултур 40 центнердан пахта олинди.

Кўксини ғолибликдан ҳикоя қилувчи орден, медаллар безаб турган, пахтакорлик касби туфайли кишилар ҳурмат иззатини қозонган, бир кам олтмиш ёшга кирган чўққи соқол, азамат гавдали Ҳолмирза ака ҳаётидан хурсанд ва мамнун.

У ҳамиша такрорлайди:

— Одамлар ўртасида керакли одам бўлиб юришдан катта бахт йўқ. Шогирдларим Абдуқодир, Султонбой, Убайдуллалар ёнида юрганимда, уларнинг ғўза қаторларига сув тарашини кўрганимда, изим ўчмаётганлигидан суйиниб, кучимга-куч қўшилади, янги сурх новдадек қаддим расо бўлиб эртаги кунимга дадил одим ташлайман...

Шогирд фарзанд мисоли бўлади, дейишади. Шу гапнинг ёнига «шогирд устоз умрининг боқийлигига абадий гувоҳ», деб қўшиб қўйилса арзигулик.

Ҳолмирза Арслоновнинг урушдан қайтиши оддий қайтиш эмас. У қонли жанглар гирдобидан омон қолган, ўзи ҳимоя қилган тинч ҳаётидан мамнун, кишилар орасида меҳнат мунаввярлигини яркиратиб юрган миллион-миллион юлдузларнинг биридир.

С. МАҲКАМОВ,
М. ҒОЗИЕВ.
Оққўрғон районидаги К. Маркс номли колхоз.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДАГИ АҲВОЛ

ХАНОЙ, 8 апрель. (ТАСС). Жанубий Вьетнам ватанпарварлари Сайгон армиясининг Сайгондан жануброқдаги Меконг дельтаси текисликларидаги мустаҳкамланган пунктлар системасига сезиларли зарба беришни давом эттирмоқдалар. Халқ қуролли кучлари партизанлар билан биргаликда кеча бутун кун давомида душманнинг 110 дан кўпроқ ҳарбий объектларини ракета, миномет ва тўплардан ўққа тутдилар, 19 пунктда Сайгон қўшинларига қарши ҳужум қилдилар. Улар бир қанча тош йўлларни кесиб қўйдилар ва катта паромни сувга чўктириб юбордилар. Бу паромда бир неча ўнлаб бронетранспортёр ва ҳарбий юк машиналари бор эди...

Бугун эрталаб Сайгон ҳарбий-ҳаво кучларининг Сайгондан 24 километр шимоли-шарқда жойлашган Бьенхоа базасидан кўтарилган «Ф-5» қирувчи-бомбардимончи самолёт президент саройи устига бомба ташлади. Икки бомбанинг портлашидан Тхиеу армияси штаб бошлиғининг маҳкамаси яксон қилинди, вертолет майдончаси вайрон этилди, соқчилардан ва президент маҳкамасидан бир неча киши ўлди.

Ана шу бомбардимондан кейин дарҳол ҳарбий полиция Таншоннят Сайгон ҳарбий-ҳаво базасининг қўмондони бригада генерали Фан Фуг Тьенни қамоққа олди.

Тхиеу Сайгонда кечаю-кундуз комендантлик соати жорий этилганлигини эълон қилди. Шаҳар аҳолисига кўчаларга чиқиш тақиқланди. Солдат ва полициячилардан бир неча юз киши сарой атрофида жанговар позицияларни эгалладилар ва яқин кўчаларда тўсиқлар қура бошладилар. Сайгон аэропорти бир неча соат давомида ёпиб қўйилди.

НЬЮ-ЙОРК, 8 апрель. (ТАСС). Пентагон вакили Филиппиндаги Американинг ҳарбий базасига денгиз пиёдаларидан 1.500 кишини жўнатилганини эълон қилди. Бу денгиз пиёдалари «зарур бўлиб қолган ҳолда» десант кемаларида Вьетнам соҳилларига олиб борилган Америка денгиз пиёдаларига мадад беришлари мумкин.

ВАШИНГТОН, 8 апрель. (ТАСС). АҚШ ҳукуматининг Тхиеу режимига ҳарбий мадад бериш учун қўшимча маблағ ажратишга эришиш йўлидаги ҳаракатини Америка жамоатчилиги ва конгресси кескин танқид қилмоқда. Конгресс аъзолари қўшимча доллар юбориш халққа зид бўлган ва чириб қолган режимни қутқара олмайди, деб таъкидламоқдалар. АҚШ бу режимга ёрдам бериш учун 150 миллиард доллардан кўпроқ маблағ сарфлади.

У. К. КЕККОНЕН БИЛАН СУҲБАТ

ХЕЛЬСИНКИ, 8 апрель. (ТАСС). Финляндия президенти У. К. Кекконен телевидение мухбири билан суҳбатда Совет-Финляндия муносабатларининг ривожи масалаларига ва мамлакат ташқи сиёсатининг асосий проблемаларига тўхталиб ўтди.

Президент 1948 йилда дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Финляндия билан Совет Иттифоқи ўртасида тузилган шартноманинг аҳамиятини таъкидлаб ўтди. У. К. Кекконен Финляндия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларига ва самарали ҳамкорликка юксак баҳо бериб, Совет Иттифоқи билан савдо-сотиқ ҳажмининг кўпайиши Финляндиянинг экономикасига самарали таъсир ўтказаётганлигини уқдириб ўтди. СССР билан савдони кенг кўламда ривожлантириш учун биз ҳали кўп иш қилишимиз керак, бу биз учун жуда муҳим масала, деди у.

У. К. Кекконен Шимолий Европада ядросиз зона тузиш тўғрисида 1963 йилда ўзи қилган таклифга тўхталиб, Финляндия бу таклифнинг аввало Скандинавияда, шунингдек бошқа мамлакатларда қўллаб-қувватланиши учун ҳаракат қилади, деб айтди.

Президент Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгаш яқин орада муваффақиятли тугалланади, деб ишонч билдирди. Менинг қўлимдаги барча маълумотлар, деди у, Умум Европа кенгашининг учинчи босқичини шу йил июнь ойининг охирлари — июль ойининг бошларида Хельсинкида ўтказиш мумкинлигини тасдиқлаб турибди.

ҚАТТИҚ ЖАНГЛАР

БАНГКОК, 8 апрель. (ТАСС). Камбоджа ватанпарварлари қаттиқ қаршиликларни енгиб, бугун жанглар билан пойтахтдаги Почентонг аэродромига жуда яқинлашиб келдилар. Қуршалган Пномпенга ҳаво орқали қурол-яроғ ва ўқ дори келтирилаётган шу биргина пункт билан ватанпарварлар орасида 5 километргина масофа қолди. АҚШ ҳарбий транспорт авиацияси шундай юк ташиш билан овора. Пномпень қўмондонлиги шаҳар мудофаасининг бошқа участкаларидан солдат ва техникани шу йўналишга шошилинч равишда ташламоқда.

ХАНОЙ, 8 апрель. (ТАСС). КХМЕР информация агентлигининг бу ерда «Нян зан» газетаси эълон қилган хабарида айтиладики, март ойида бўлган уруш ҳаракатлари чоғида ватанпарварлар Пномпень теварагида ва Меконг дарёси соҳилларида жойлашган районларда Лон Нол армияси солдат ва офицерларидан 11400 кишини қириб ташлаганлар ва асир қилиб олганлар. Шу вақт ичида 24 самолёт уриб туширилган, 84 бронетранспортёр, 7 ҳарбий кема ишдан чиқарилган, ўқ-дори ва ёнилғи омборларидан 20 таси портлатиб юборилган. Душманнинг 150 га яқин мустаҳкамланган пунктлари ишғол этилган ва вайрон қилинган.

ЛОНДОН Яқинда бу ерда хизмат кўрсатиш ҳамда техника хизмати ишчилари иш ташладилар. Улар иш ҳақини ошириш, меҳнат шароитини яхшилашни талаб этишаяпти.

Суратда: Уайтхоллдаги ҳукумат биноси олдида норозилик билдираётган ишчилардан бир группаси.

И. Макурин фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

К. ВАЛЬДХАЙМНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ВЕНА, 8 апрель. (ТАСС). Қисқа муддатли визит билан бу ерга келган БМТ Бош секретари К. Вальдхайм Австрия ва чет эл журналистлари учун матбуот конференцияси ўтказди.

К. Вальдхайм Кипр проблемасини ҳал этиш йўллари тўғрисида гапириб Кипрдаги грек ва турк жамоаларининг вакиллари Кипр проблемасини ҳал этиш юзасидан Венада музокаралар олиб бориш хусусида «озми-кўпми аниқ» бир фикрга келганликларини тасдиқлади. Мувокаралар шу ойда бошланиши мумкин, деб ишонч билдирдилар.

К. Вальдхайм Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашнинг боришига ижобий баҳо берди.

Мен, деди у, мувокаралар Европа учунгина эмас, балки бутун дунё учун ҳам жуда катта аҳамиятга эгадир.

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 30 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

ЖАЗОИР, 8 апрель. (ТАСС). Жазоир Халқ Демократик республикасининг пойтахтида катта митинг бўлди. Бу митинг фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 30 йиллиги ва империализмга қарши курашда халқлар бирдамлигига бағишланди. Митингни демократ юристларнинг халқаро уюшмаси Жазоир меҳнаткашларининг умумий иттифоқи билан биргаликда уюштирди. Митингда демократ юристлар халқаро уюшмасининг бу ерда ўтказилган конгресси қатнашчилари, Жазоир ишчилари ва касаба союзларининг вакиллари иштирок қилдилар.

Демократ юристлар халқаро уюшмасининг президенти П. Кот ўз нутқида бундай деди: биз халқлар бошига мудҳиш кулфатлар солган фашизм устидан қозонилган Буюк ғалабанинг 30 йиллигини бутун тараққийпарвар инсоният билан биргаликда нишонлаш учун бу ерга тўпландик. Фашизм асосан Совет Иттифоқининг кўп қурбонлар бериши эвазига тормор қилинди. Шу сабабли жаҳон халқлари совет халқининг буюк жасорати учун унга ҳамиша самимий ташаккур изҳор қиладилар. Совет Иттифоқи бўлмаганида, деб таъкидлади демократ юристлар халқаро уюшмасининг президенти, герман фашизмини қақшатгич тормор келтириб бўлмас эди.

МУСТАҚИЛ ВА СУВЕРЕН КИПР УЧУН

ЛОНДОН, 8 апрель. (ТАСС). Кипр меҳнаткаш халқ прогрессив партиясининг бош секретари Э. Папаноанну «Морнинг стар» газетасида босилган суҳбатида бундай деди: Кипр меҳнаткаш халқ прогрессив партияси Кипр блокларга қўшилмаган, демилитарлаштирилган ва ўз суверенитети ҳамда мустақиллигини ҳимоя қилиш юзасидан халқаро майдонда мустаҳкам гарантияга эга бўлган давлат бўлиши лозим, деб ҳисоблайди.

Кипр меҳнаткаш халқ прогрессив партияси, деди у, барча чет эл қўшинларининг мамлакатдан олиб чиқиб кетилишини ва ўтган йилнинг ёз фаслида мамлакатда рўй берган воқеалар натижасида қочиб кетган барча кипрликларнинг ўз уйларига қайтарилишини талаб этади.

Э. Папаноанну Кипр проблемасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Кипр хусусидаги қарорларини бажариш асосида тинч, демократик йўл билан ҳал этиш зарур эканлигини айтди.

ДЕМОКРАТИК КУЧЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

АФИНА. ТАСС мухбири В. Сафронов хабар беради: Грециянинг демократик ва сўл кучлари якшанба куни ҳокимиятнинг маҳаллий органларига бўлиб ўтган сайловнинг иккинчи даврасида катта муваффақият қозондилар. Бир юз йигирмадан ортиқ сайлов округларида номзодлар овозга қўйилди. Шу сайлов округларининг кўпчилигида ҳокимиятнинг маҳаллий органларига оппозициядаги партиялар, шу жумладан Греция Коммунистик партияси қўллаб-қувватлаган номзодлар сайланди.

Салоники, Пирейда, Афинанинг ишчилар районларида бўлиб ўтган сайловларда демократик ва сўл кучларнинг вакиллари ғалаба қилдилар. Маълумки, овоз беришнинг биринчи даврасида оппозициянинг номзодлари Афинада, Волосда ва мамлакатнинг бошқа шаҳарлари ҳамда районларида ғалаба қозонган эдилар. Греция Компартияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг баёнотида уқтириб ўтилганидек, сайлов натижалари Греция халқининг чинакам демократия учун курашни давом эттиришга интилаётганлигидан далолат бермоқда.

ТАБИАТШУНОС БУРЧАГИ

ҚАЛДИРҒОЧ

Пешайвонимизнинг шифтида қалдирғоч уяси бор.

Ҳар йил баҳорда қушлар учиб келади ва бола очади. Баҳор ва ёз кунлари қалдирғочларнинг тинимсиз чуғурлашини завқ билан кузатиб ўтирамиз. Айниқса, энди тухумдан чиққан полопон қушчалар тумшуғини катта очиб, емиш талаб қилишини кузатиш жуда мароқли бўлади.

Бир куни эрталаб қалдирғочларнинг ташвишли чуғуллашидан уйғониб кетдим. Бизникида яшайдиган қуш оиласи қаердандир учиб келган бегона қалдирғочга ҳужум қиларди. Бечора қушча айбдордек ҳеч ўзини ҳимоя қилмас, ҳужумга индамай чидаб турарди. Ниҳоят, уни тинч қўйишди. Бегона қалдирғоч эса дарҳол ҳавода шўнғиб, овга киришиб кетди ва бояги бир жуфт қалдирғочнинг полопонларини овқатлантира бошлади.

Бу хол кечгача давом этди. Энди қушлар бир-бирларига анча ўрганишиб қолишди, ҳатто чақирилмаган меҳмонга «ётиб» қолишга ҳам рухсат беришди.

Орадан бироз вақт ўтгач «меҳмон» йўқолиб қолди ва бир неча кундан сўнг иккита бўлиб қайтиб келди. У шериги билан хас-чўп ташиб, уя қура бошлади. Орадан уч ҳафта ўтмай бу янги оилада ҳам жажжи қушчалар дунёга келди.

«Қўшни»лар аҳил яшашарди. Полопонлар ниҳоят темир қанот чиқариб, учирма бўла бошладилар. Телефон ва электр симлари қалдирғочлар билан тўлди. Она қушлар ҳавога шўнғиб, болаларнни учишга ўргатишар эди...

Куз келди. Иккала қалдирғоч оиласи ҳам қишлаш учун жанубга учиб кетди. Лекин уларнинг баҳорда албатта қайтиб келиб, бизга яна завқ бағишлашига ишончимиз комил эди.

БАҲОР ЭЛЧИЛАРИ

Ҳали ердан қор кетмай туриб чумчуқдан бир ярим баравар каттароқ, чиройли қушлар пайдо бўлиб қолади. Булар чуғурчиқлар эди.

Бир жуфт чумчуқ қишда чуғурчиқ уясига кириб олган эди. Лекин, эрта баҳорда қайтиб келган уйнинг ҳақиқий эгалари катта «жанжал» кўтаришди. Ниҳоят, чуғурчиқлар бошқа чумчуқлар аралашганига ҳам қарамай, бу «жанг»да ғолиб чиқишди.

Бир куни ёзда анча катта бўлиб қолган, лекин ҳали учишни билмайдиган чуғурчиқни тутиб олдим. У тез орада бизга ўрганиб кетди. Полопонни ҳар хил ҳашоратлар, сузма ва нон увоқлари билан боқар эдик. У одамлардан ҳеч қўрқмасди, қўлдан овқатланарди. Иштаҳаси шундай зўр эдики, нима берсангиз, еяверарди. Лекин, энг яхши кўрган таоми чигиртка эди.

Учишга ўргангач уни қўйиб юбордик. Лекин ўрганиб қолган эмасми, ҳовлимизда анча пайтгача айланиб юрди. Фақат куздагина янги шериклари билан жанубга учиб кетди.

Б. УРИЦКИЙ.

«Миконд» заводи ишчилари якунловчи йилда асосан маҳсулот сифатини яхшилаш учун курашмоқдалар. Корхонанинг илғор ишчиси Қобул Рашидов фақат юқори сифатли биллур буюмлар ишлаб чиқаришга эришмоқда. Суратда Қ. Рашидов.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ЮБИЛЯР ШИФОХОНА

Ўтмишда республикамиздаги энг тўнғич, ҳозирги пайтда эса энг замонавий бўлган биринчи шаҳар клиник касалхонаси йирик даволаш муассаларидан.

— Ўзингизга маълум, революциядан олдин ўлкамизда маҳаллий аҳолига деярлик тиббий ёрдам кўрсатилмасди, — дейди касалхонанинг бош врачи Қ. Ризаев. — Масалан, 1914 йили бутун Туркистон ўлкаси бўйича атиги иккита санитария врачи бор эди. Ана шу пайтда Россияда оғир эпидемия бошланди. Бу — терлама эпидемияси эди. Жуда кўп одамлар Туркистонга қочиб кела бошладилар. Натижада ўлкамизни ҳам эпидемия қоплаб олди. Шу муносабат билан 1915 йилнинг декабрида ўн ўринли биринчи касалхонага асос солинди. Унда бир врач, бир неча ҳамшира ва санитаркалар бор эди.

Улуғ Октябрь революциясидан кейинги дастлабки ойларданоқ касалхонанинг қиёфаси ўзгара бошлади: эллик ўринли терапея, хирургия, кўз касалликлари бўлимлари ташкил этилди, амбулатория очилди.

Ҳозир касалхона олти юз ўринга эга. Учта терапея, иккита хирургия, иккита қулоқ, томоқ, бурун, иккита урология, реаминация, токсикология, асаб касалликлари бўлимлари бор.

Шифохонада аҳил, уюшқоқ, шифокорлар коллективи ташкил топди. Етмиш беш врач, уч юз ҳамшира ва бошқа ходимлар мавжуд. Улар орасида СССР соғлиқни сақлаш аълочиси, олий категорияли врачлар анчагина. Кира Шабарова, Лидия Мартемянова, Юрий Робинович, Хўжаназар Иноятов, Ҳакима Мирабдуллаева, Муяссар Бобожонова кабилар коллективнинг фахри ҳисобланади.

Турсуной опа Эрбўтаева эса эллик йилдан ортиқ вақтдан буён сидқидилдан меҳнат қилиб келяптилар. У Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий Ёрлиғи билан мукофотланди. Валентина Емельянова эса ўттиз йилдан бери, Лидия Мартемянова йигирма беш йилдан бери шу коллективда ишлайди.

Даволашнинг янги усуллари, медицина фанининг янгиликларидан дадил фойдаланиляпти. Тошкент врачлар малакасини ошириш институти медик олимлари билан ҳамкорлик яхши натижалар берди. Касалхона шу институтнинг базаси ҳисобланади. Институтнинг қатор кафедралари шифохона бўлимларида иш олиб боради. Масалан, хирургия клиникасини профессор Жавдот Каримов бошқаради. Бу клиникада кундалик беморларга тез ёрдам кўрсатишдан ташқари бронхиал астмани оператив усулда даволаш проблемалари ҳал этиляпти. Профессор Манзура Ҳамидова бош бўлган терапея клиникасида юрак-қон томирлари, бод, ўпканинг касалликлардаги ўзгаришларини ўрганиш устида иш олиб борилмоқда.

Қулоқ, томоқ, бурун касалликлари клиникасига профессор Ғайрат Иброҳимов раҳбарлик қилади. Клиниканинг илмий йўналиши қулоқ, томоқ, бурундаги шиш касалликларида гармонал ўзгаришларни аниқлашга, эшитишни яхшилайдиган операциялар ўтказишга, қизилўнгач қуйишини даволашга, бурун касалликларини ультра товуш ёрдамида аниқлашга қаратилган.

Касалхона базасида рентгенология ва медицина радиологияси кафедраси ҳам ишлаб турибди. Уни профессор Абдуҳалил Мансуров бошқараётир. Кафедранинг асосий йўналиши кўкрак қафасининг турли касалликларини ва ошқозон-ичак йўллари касалликларини рентген-радиоизотоп усуллари билан аниқлашдир. Бундан ташқари, суяк системасидаги рентгенологик ўзгаришлар ҳам ўрганилади.

Шифохонанинг қулоқ, томоқ, бурун касалликлари бўлимида ҳам замонавий медицина аппаратураларини, асбоб-ускуналарини кўрасиз. Унинг ташкил топганига ҳам ўн беш йил бўлиб қолди. Дастлаб моҳир шифокор Саид Каримов мудирлик қилди. Ҳозир эса бўлимга олий категорияли врач Ҳакима Мирабдуллаева раҳбарлик қилиб келяпти. Бўлимда дастлаб элликта ўрин бор эди. Эндиликда эса бу ерда бир йўла юз бемор даволанади. Бир профессор, тўрт фан кандидати, ординаторлар, аспирантлар, шифокорлар улар хизматига шай.

Яна бир статистик маълумотга мурожаат этайлик. Революцияга қадар бутун Туркистон ўлкасида 234 ўрта медицина ходими — фельдшер ва акушер бор эди. Ҳозир эса биргина шу касалхонада 275 ўрта медицина ходими-ҳамшира ишлаб турибди. Динора Больдерева, Ойзода Шамилова, Валя Соломицкая, Эътибор Абдуллаева, Мавжуда Ғафурова, Рисолат Абдуллаева, Раъно Назарбекова ва яна анчагина ҳамшира коллективнинг фахри, беморларнинг меҳрибони ҳисобланадилар.

Шифохона ташкил топганига олтмиш йил бўлди. «Биз олтмиш йил мобайнида нимаики ютуқларга эришган бўлсак, барчаси жонажон Коммунистик партиямиз ва Совет ҳукуматимизнинг оталарча ғамхўрликлари туфайлидир» дейишмоқда шифокорлар.

С. ТИЛЛАХЎЖАЕВ.

ЧИННИФУРУШЛАР ҚЎЛГА ТУШДИ

БИР ЖИНОЯТ ИЗИДАН

Қинғир ишнинг қийиғи қирқ йилда кейин ҳам чиқади, деганларича бор экан.

Хайрулла бунга тўла ишонч ҳосил қилди. Таниш-билишлар, маҳалла-кўй ҳайрон: «Наҳотки кўринишидан мусичадек беозор, камсуҳан йигит шундай ишга қўл урган бўлса?». Миш-мишлар бежиз эмас эди.

Хайрулла Тошхўжаевни яқиндан билган, у билан хонаси келса-келмаса «нон-қатиқ» бўлиб юрган улфатлар оёғи куйган товуқдек питиллаб қолишди. У ёққа югуришаяпти, бу ёққа югуришаяпти, «раҳимдил» амакилари олдида шайтон йиғи қилиб, дўстлари дардига малҳам излашаяпти.

Ажабо, қавму-қариндош, ёру-биродарларни бунчалик ташвишга қўйган, доимо отган ошиғи олчи турувчи «бечора» Хайрулланинг «гуноҳи» нима экан? Гап бундай.

5000 сўмликдан ортиқ чинни идишни «сув» қилиш керак эди. Ўзи бўладими?! Уларни заводдан олиш, ортиш, қаергадир олиб бориш, харидор топиб пуллаш...

«Ноҳсирдан бошқа одам эплолмайди бу ишни, кўнглидан ўтказди Хайрулла Тошкент чинни заводидан ҳужжатларни расмийлаштириб чиқар экан, кирмаган эшиги йўқ унинг, юлдузни бенарвон урадн».

Хайрулланинг режаси шофер Илгиз Содиқовга ҳам маъқул тушди;

— Юрган йигит. Ундайлардан ёмонлик чиқмайди, ишонса бўлаверади, «хўжайин»...

57—77 ТНЗ номерли автолавка «Средазэлектросетьстрой» трестига чап бериб, тўғри Калинин номли колхознинг «Ёш ленинчи» участкаси томон йўл олди. Ёмғир шивалаб ёғарди. Ҳамма ёқ пилч-пилч лой. Хонадон аъзолари оромини йўқотишган. Йўлга термулавериб, кўзлари тўрт бўлган киши таниш машинани кўрган заҳоти. эшикка югурди:

— Кутавериб тинкамиз қуриди-ку! Қаерларда юрибсизлар? —койиган бўлиб меҳмонларни ичкарига таклиф этди Қудрат Эшпўлатов. — Қани дастурхонга...

— Меҳмондорчиликни қўя туринг,— атрофга ола-зарак кўз ташлаб чиқди Носир.— Буларни бир ёқлик қилайлик, маишат бўлса, қочмайди. Хўш, қаёққа туширилади?

— Анави ерга,— ҳали сувоқдан чиқмаган уйга ишора қилди мезбон.

Хаш-паш дегунча трест ишчи-хизматчиларига аталган ҳамда ОРС омборхонасига туширилиши лозим бўлган 9314 та лаган, чойнак, коса ва пиёла Қудрат Эшпўлатов хонадонида «сарамжон» этилди.

— Гап бундай, ака,— 26 март куни берилган 725 рақамли накладнойни киссага яшираркан юзланди Хайрулла,— кўраяпсиз, чинниларимиз чакки эмас, аксарияти пахта гулли. Лаганим йўқ, дегандингиз, мана, истаганча олаверинг. Бошқаларга 7 сўмдан бўлса, сизга бироз чегириб ташлаймиз.

Хайрулла «бир» сўзли йигитлардан эмасми, айтганидек, Эшпўлатовга 1 сўм 60 тийинлик 8 та лаганни 6 сўмдан. 1 сўм 20 тийинлик чойнакларни 3 сўмдан пуллаб жўнаб қолди. Кабинага чиқар экан, ҳар эҳтимолга қарши идишлар «нарх»ни яна бир карра эслатиб қўйди. Қудратдан «маъқул» ишорасини олгач, кабина эшигини ёпди.

Автолавка елкасидаги оғир юкдан холос бўлган кишидек, енгил хўрсиниб ўрнидан силжиди. Аммо, бу пайтга келиб анча тезлашган ёмғир «из»ни ювиб юбормади. «Ким ошди» савдоси қизиб турган бир пайтда бозорга сув сепилди. Қўли-қўлига тегмай турган Қудратнинг ранги қув ўчди, тили ғулдираб, калимага келмай қолди: Эшикда Калинин район ички ишлар бўлими бошлиғи Обид Исоғалиев, ОБХСС бошлиғи Саттор Ғаниев ва бошқалар турарди.

— Чиннилар кимга қарашли эканини билмайман. Водопроводчи Носир «маҳалла аҳолисига сотилади», деганди, уйимга туширишга розилик бердим, —дудуқланди Қудрат.

Ёш бўлса ҳам «ман-ман» деган қаллобни бир чўқишда қочирадиган Носир Йўлдошев олдинига ўзини сутдек оппоқ қилиб кўрсатмоқчи бўлди:

— Қўни-қўшнилар учун деб, бош қўшувдим бу ишга. Лекин, чиннилар кимга тегишли, қаерники, менга қоронғу. Баҳриддин, деган кимса олиб келганди. Буни қарангки, фамилиясини, иш жойини сўраб қолмабман.

Калаванинг учи топилганди. Милиция ходимларининг зудлик билан кўрган чора-тадбирлари натижасида Тошкент шаҳар Ленин районидаги 2-Ипподром кўчасида истиқомат қилувчи Баҳриддин Раҳмиддинов Ипподром бозорида чинниларни сотиб турган бир пайтда қўлга олинди. Хайрулла Тошхўжаев бошлиқ чиннифурушлар бозори шу билан тақа-тақ ёпилди. Трест ишчи-хизматчиларига мўлжалланган идишлар ОРСга юборилди. Энди товламачилар ўз қилишлари учун жавоб берадилар.

Я. САЛИМОВ.

ҚЎШИҚЛАРГА ҚАНОТ БАҒИШЛАБ...

Ҳаммамиз қўшиқни севамиз. Байрамларда ҳам, оддий кунларимизда ҳам қўшиқ бизга ҳамроҳ.

Исталган пайтда ўзингиз севган қўшиқни тинглашда грампластинкалар ёрдамга келади. Уларнинг Тошкентда ишлаб чиқарила бошланганига эса салкам ўттиз йил бўлди. Бутуниттифоқ «Мелодия» фирмасига қарашли Тошкент грампластинкалар заводи Буюк ғалаба йили ташкил бўлди.

Ўша пайтда Рига грампластинкалар заводи вайрона ҳолда эди, Ленинград заводи эндигина маҳсулот ишлаб чиқара бошлаган, Москва яқинидаги «Апрель» заводи ҳам ишламаётган эди. Ана шу пайтда Ўзбекистонда янги заводни ишга тушириш тўғрисида қарор қабул қилинди. Тошкент яқинидаги собиқ Машина-трактор станцияси ўрнида янги корхона барпо этилди. Ишчи ва хизматчилар қийин шароитларда меҳнат қилишди. Чунки ускуналар, аппаратуралар етишмас эди, эски пресслари ишга яроқсиз ҳолга келиб қолганди.

Аста-секин ишлар юришиб кетди. Биринчи йили 1 миллионтадан сал ортиқ грампластинкалар ишлаб чиқарилган бўлса, 1974 йилга келиб бу рақам 18,5 миллион донани ташкил этди. Ҳозир Тошкент грампластинкалар заводи пойтахтдаги йирик корхоналардан бири ҳисобланади. Цехлар ва участкалар мамлакатимизда ҳамда чет элларда тайёрланган замонавий асбоб-ускуналар ҳамда машиналар билан жиҳозланган. Заводда грампластинкалар учун хомашё ҳам ишлаб чиқарилади. Бунинг учун майдалаш — вольцовка цехида юқори унумли КАТРУДЕР машинаси ўрнатилган. Бу мосламага пластмасса тайёрлаш учун зарур бўлган барча хомашёлар солинади. К. Розиқова, Е. Одинцовалар машинанинг узлуксиз маҳсулот ишлаб чиқаришини таъминлашяпти. Маҳсулотлар пресс цехига жўнатилиб, у ерда пластинкалар тайёрлашнинг асосий жараёнлари амалга оширилади.

Цехда пресслар сафга тизилиб турипти. Бир минутда ҳар бир прессдан ўнлаб пластинкалар тайёр бўлиб чиқаяпти. Ишчилардан З. Лагуткина, О. Борецкая, Л. Скворчевскаялар 1976 ва 1977 йиллар ҳисобига меҳнат қилишмоқда. Товушни назорат қилиш участкасида ҳар юзинчи пластинкани эшитиб кўришяпти. Маҳсулот аъло баҳоланяпти. Ҳар сменада корхонада 80 минг дона пластинка ишлаб чиқарилмоқда.

Пластинкалар учун «кийим» ҳам керак. Заводнинг ўзида босмахона мавжуд бўлиб, у ерда ҳарф териш, босма ва брошюра цехлари ишлаб турипти. Грампластинкалар учун чиройли безакли ғилофлар тайёрлаш имконини берадиган замонавий машина ва станоклар бор. Ҳозир босмахонада Буюк Ғалабанинг 30 йиллигига бағишланган пластинкалар учун ғилофлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилмоқда. М. Қирғизбоев, Л. Чеснакова, Н. Денисова каби ишчилар социалистик мусобақада олдинда боришяпти.

Тайёрланган Тошкент пластинкалари Узоқ Шарқ, Сибирь, Урал, Камчатка, Сахалин, кўплаб шаҳар ҳамда қишлоқлар томон йўл оляпти, қўшиқларга қанот бағишланмоқда.

Ю. ГЛЕБОВ,

Суратда: корхонанинг илғор назоратчиси Роза Ярулина тайёр маҳсулотни кўздан кечиряпти. Автор фотоси.

Спорт

ҒОЛИБЛАРНИ ҚУТЛАЙМИЗ

«Юбилей» спорт саройида мамлакат кучли фигурали учиш усталари ўртасидаги СССР кубоги мусобақаларининг байроғи туширилди. Бу мусобақаларни ихтиёрий программада куч синашган спортчи аёллар якунлашди.

Қисқа программадан сўнг олдинда москвалик Е. Литкина, грузиялик М. Церцавадзе ва Л. Габелаялар бораётганлигини хабар қилган эдик. Ихтиёрий программада ҳам асосий кураш ана шу фигурачилар орасида бўлди.

Музга Елена Литкина таклиф қилинади. У тўрт минутлик программа давомида бир қатор мураккаб машқларни бажариб умумий ҳисобда ҳам асосий совринга даъвогар эканлигини намойиш қилди. Тўққиз кишидан иборат жюри ёш фигурачининг чиқишини жуда юксак баҳолади.

... Томошабинлар Лия Габелаяни ҳам олқишлар билан кутиб олдилар. У ихтиёрий программани маҳорат билан бажарганлиги учун Елена Литкинадан ҳам юксакроқ баҳо олди.

Энди навбат Лиянинг командадоши М. Церцавадзега келган эди. Церцавадзе шўх, ўйноқи куй остида рақс тушар экан, икки ярим марта айланиб сакрашдек мураккаб элементни зўр маҳорат билан бажарди. Бу элементни бажаришга унча-мунча фигурачининг юраги дов бермайди. У бошқа оғир комбинацияларни ҳам тўла бажарди ва СССР кубогини қўлга киритди. Иккинчи ўринга ҳам грузиялик спортчи Л. Габелая кўтарилди. Учинчи ўринни ихтиёрий программада Е. Литкина, умумий ҳисобда эса М. Саная ишғол қилди.

Умумкоманда ҳисобида СССР кубоги Москва шаҳри коллективига насиб бўлди. Иккинчи ўринни Ленинград шаҳри, учинчи ўринни эса Россия Федерацияси фигурачилари эгалладилар.

МУҲИМ ҒАЛАБА

Хоккей бўйича жаҳон чемпионатида СССР терма командаси муҳим ғалабага эришди. Хоккейчиларимиз бу гал асосий рақиблари — Чехословакия спортчиларини 5:2 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

Муваффақиятга дастлаб чехословакияликлар эришдилар. Еттинчи минутда Б. Штястний СССР командаси дарвозасига шайба киритади. Лекин совет хоккейчилари тез орада ташаббусни қўлга олиб аввал ҳисобни тенглаштирдилар, кейин эса олдинга ўтдилар. 26 ва 37-минутларда Якушев, 44 минутда Петров рақиб дарвозасини аниқ мўлжалга олдилар. Орадан бир минут ўтар-ўтмай, Холик ҳисобдаги фарқни қисқартиради — 3:2.

Учинчи бўлимда В. Харламов яна икки ва охирги шайбани киритди. Шундай қилиб, СССР терма командаси асосий рақибини мағлубиятга учратиб ягона пешқадам бўлиб олди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

„БАҲОР" КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

12 АПРЕЛЬ КЕЧ СОАТ 7 ЯРИМДА,
13 АПРЕЛЬ КУНДУЗ СОАТ 4 ВА КЕЧ 7 ЯРИМДА
ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ «БАҲОР» ХАЛҚ РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

СССР ХАЛҚ АРТИСТИ, ДАВЛАТ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТИ
МУҚАРРАМА ТУРҒУНБОЕВА
ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ, ДАВЛАТ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТИ
РАЪНО НИЗОМОВА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: РАВШАНОЙ ШАРИПОВА, ВАЛЕНТИНА РОМАНОВА;

Солистлар: Хайрулла ЛУТФУЛЛАЕВ, Бахтиёр ЙЎЛДОШЕВ, Жўрахон РАҲИМОВ.

Ансамблнинг бадиий раҳбари — СССР халқ артисти М. ТУРҒУНБОЕВА.

Ансамблнинг музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Б. АЛИЕВ.

Касса соат 12.00 дан ишлайди.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00— МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.40 — Мультфильм. 18.50—«Ахборот». 19.05 — Жанговар сатрлар. 19.30 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 20.00 — «Ахборот». 20.20 — Телефильм. 20.50—Тинчлик программаси амалда. 21.20 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Умид (телеспектаклнинг 2-қисми). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 18.30 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 —Топишмоқлар ва жавоблар. 19.30 — Концерт. 20.20 — Беш йилликнинг якунловчи йили. 20.50 — Сершовқин кун (бадиий фильм). 22.00 — Ҳужжатли кино экрани. 22.30 — Дўстларимиз чеҳраси. 23.15 — Оперетта кечаси. 24.00 — Спорт гимнастикаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.25 ТОШКЕНТ. 19.30 — Ноктюрн (бадиий фильм). 20.55 — Қизиқарли математика. 21.30 — Тошкент янгиликлари. 21.45 — Завод клубида.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10|IV да Антоний ва Клеопатра, 11|IV да Масхарабозлар, 12|IV да Севилья сартароши, 13|IV да Этик кийган мушук (кундузи), Бир актли балетлар: Кармен сюита; Ойимқиз ва безори (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10|IV да Чақмоқ, 11|IV да Абу Райҳон Беруний.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
12 АПРЕЛЬ СОАТ 17.00 ДА
ФУТБОЛ БЎЙИЧА СССР БИРИНЧИЛИГИ ОЧИЛАДИ

ОЛИЙ ЛИГАНИНГ
«ЗЕНИТ» (Ленинград) — «ПАХТАКОР» (Тошкент)
КОМАНДАЛАРИ УЧРАШАДИЛАР

16 АПРЕЛЬ СОАТ 19.00 ДА
«ЛОКОМОТИВ» (Москва)— «ПАХТАКОР» (Тошкент)
КОМАНДАЛАРИ УЧРАШАДИЛАР
Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: таълим ва программалаштиришнинг технологик воситалари (фан доктори ёки кандидати — 1), рус тили таълими методикаси (фан доктори ёки кандидати—1);

кафедра доцентлари ва катта ўқитувчилари: адабиётшунослик (1), инглиз тили (1);

кафедра ассистентлари: таълим ва программалаштиришнинг технологик воситалари (1), инглиз тили (1).

КОНКУРС МУДДАТИ — ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН бошлаб бир ой.

Конкурсдан ўтганларга навбати билан уй берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Ангрен шаҳри, 48-квартал.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР

Коммутатор — 330249 дан 330258 гача.
Эълонлар — 338142.

Р—01356. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64634. Б—2450.